



Anàlisi dels 40 anys de Festa Major de Blancs i Blaus a través dels seus actes

Martí Profitós i Perpinyà

Tutor: Eduard Navarro

IES Celestí Bellera

12 d'abril de 2023

“La Festa Major de Granollers és la millor festa major de nova tradició a Catalunya”

Pep Callau

Agraïments

En primer lloc, m'agradaria donar les gràcies al meu tutor l'Eduard Navarro que d'es d'un primer moment es va mostrar interessat en el meu treball i m'ha anat acompanyant durant els mesos que ha durat aquesta aventura.

També voldria agrair a aquelles persones que simplement han posat el seu granet de sorra perquè aquest treball tiri endavant com la Marina Muro de l'Arxiu Comarcal o en Toni Torrillas que m'ha cedit algunes de les seves fotografies de la Festa. També la Rosa Pocurull de la colla dels Blaus que em va deixar consultar un treball sobre la Festa Major que havia fet el seu fill, en Bernat, anys enrere.

No em vull descuidar a les persones que he pogut entrevistar i que gràcies a la seva perspectiva de la Festa i el seu coneixement han enriquit aquest treball. El Dani Bernabé de la colla dels Blaus, el "Pitu" Llobet com a tècnic de cultura de l'Ajuntament i l'Anna Asbert i en Jordi Reixach de la colla dels Blancs.

Finalment, voldria donar les gràcies als meus pares i al meu germà per fer-me costat i donar-me la motivació necessària per tirar endavant aquest projecte fins i tot en els moments més difícils.

Abstract

Every year, when August comes around, there is something I never want to miss and that is the “Festa Major de Granollers”. It has been one of my favorite moments of the year for all my life and that is why I wanted to do this project about it.

In this project I have compiled every single one of the activities that have taken place in all the “Festa Major”’s history. I have done it by setting up a database, which was inexistent to date, and then I analyzed all the data from those activities to see how the “Festa Major” has grown and evolved overtime. After the analysis I interviewed four experts on the topic to compare if what I saw during my analysis was correct. Afterall, I could draw conclusions about all my research, and I could prove my initial hypothesis: that the “Festa” has had a growth on its forty years of history.

Todos los años, cuando llega agosto, hay algo que no me quiero perder nunca. Eso es la “Festa Major de Granollers”. Siempre ha sido uno de mis momentos favoritos del año y eso fue lo que me llevó a hacer este proyecto.

En dicho proyecto he recopilado la información de todas las actividades que se han hecho en la historia de la “Festa Major” y he confeccionado una base de datos con todas ellas. Una herramienta así no existía hasta el momento y después de crear esta base de datos he analizado toda la información que había recopilado. Al terminar mi análisis he podido entrevistar a cuatro expertos del tema para comprobar si con mi análisis estaba en lo cierto. Al final, he podido sacar unas conclusiones y he podido demostrar mi hipótesis: que la “Festa” ha tenido un crecimiento en sus cuarenta años de historia.

ÍNDIX

1. Introducció.....	6
2. Què és la Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers?..	7
3. Procés de creació	
3.1. Recerca.....	9
3.2. Tria de dades a recollir.....	9
3.3. Creació de la base de dades.....	10
3.4. Confecció de l'anàlisi	
3.4.1. Com l'he fet?.....	10
3.4.2. Criteris d'anàlisi.....	10
3.5. Entrevistes.....	14
4. Anàlisi	
4.1. Les etapes.....	16
4.2. Els actes	
4.2.1. Actes per dia.....	19
4.2.2. Actes per lloc.....	24
4.2.3. Actes per franja horària.....	29
4.2.4. Actes per organitzador.....	30
4.2.5. Actes de foc.....	34
4.2.6. Actes d'aigua.....	37
4.2.7. Actes de música en directe.....	40
4.2.8. Actes Estrella.....	44
5. Entrevistes	
5.1. Finalitat de les entrevistes.....	47
5.2. Preguntes.....	48
6. Conclusions.....	62
7. Bibliografia.....	65
8. Annexes.....	66

1. Introducció

La Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers és considerada una de les millors festes de nova tradició a Catalunya. Enguany, farà quaranta anys de la seva creació l'any 1983 i en aquest temps la ciutat l'ha vist créixer i transformar-se una festa de referència al territori.

Avui en dia, moltes festes majors han estat inspirades en la de Granollers, tant a la comarca, com a fora. Any rere any, tècnics de cultura dels diferents municipis del país s'interessen per la seva organització, per tal d'aportar alguna cosa nova a les seves festes locals. La de Granollers, és una festa major que té com a pals de paller la seva música, el foc, l'aigua i la seva gent. El més important de la Festa Major de Granollers és que està organitzada per la gent de la ciutat a través de les dues colles, els Blancs i els Blaus. A l'organització també hi participen entitats de la ciutat com els Diables de Granollers, l'Esbart Dansaire o els Amics dels gegants i capgrossos de Granollers entre d'altres. Més enllà de qui la forma, el més espectacular és el seu format. Durant nou dies la ciutat es paralitza i viu una competició entre la colla dels Blancs i la colla dels Blaus on cada any en surt un guanyador. Durant més d'una setmana gent de Granollers i d'arreu del país gaudeixen d'aquest gran esdeveniment que omple els carrers de vida, de música, de foc, d'aigua i de festa.

Personalment, vaig decidir fer aquest treball perquè estava interessat a conèixer més sobre la festa major que porto vivint des que era petit. Sempre ha estat molt especial pels que la vivim any rere any i veure com ha anat evolucionant després de quaranta anys, m'atreia molt. A través d'aquest projecte he pogut entendre una mica més la seva història i conèixer millor cada element que la forma. Amb creació d'una base de dades amb més de 5.000 actes analitzats per més de deu criteris diferents he pogut donar molt més context a la història que ja coneixia de la Festa, i també de la que m'havien explicat.

Al començar aquest projecte em vaig haver de marcar uns objectius que donessin sentit i direcció al treball de recerca. Aquests van ser:

1. Creació d'una base de dades que reculli tots els actes de la Festa Major.
2. Veure i analitzar a través dels seus actes l'evolució de la Festa.
3. Compartir l'anàlisi i contrastar-lo amb experts.
4. Veure si la Festa és un element de cohesió social a la ciutat.

Al començar el treball, també vaig voler enfocar el treball sobre la següent hipòtesis:

La Festa Major de Blancs i Blaus ha crescut en els seus quaranta anys d'història?

2. Què és la Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers?

2.1. L'antiga Festa

Les festes majors sempre han anat lligades al patró de la ciutat. En el cas de Granollers és Sant Esteve, però celebrem la Festa Major l'última setmana d'agost. Això és degut a raons històriques que no tractaré en aquest treball, però sí que vull introduir com era la festa major de la ciutat abans de ser com la coneixem avui en dia.

La Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers és una festa de nova tradició que és pionera i revolucionària. Abans del model actual, durant el Franquisme, la Festa omplia els seus programes amb espectacles de circ, teatre i concerts a la Plaça de la Porxada, i també amb algunes activitats esportives com partits de futbol i combats de boxa.

A partir dels anys 50, la gent va anar, gradualment, perdent interès en aquell tipus de festa major. Fins i tot, va deixar de ser la festivitat amb més rellevància dins de la ciutat i la Fira de l'Ascensió va prendre aquest paper més principal. La gent només feia servir els dies de festa major per allargar les vacances.

En tornar a la democràcia, la festa major també es va veure afectada pels canvis en el context polític. L'any 1979 un grup anomenat La Murga, format per gent de la ciutat, va intentar trobar un model de festa que interessés a la gent de la ciutat afegint actuacions festives als programes i trobades de castellers. No van tenir un gran èxit.

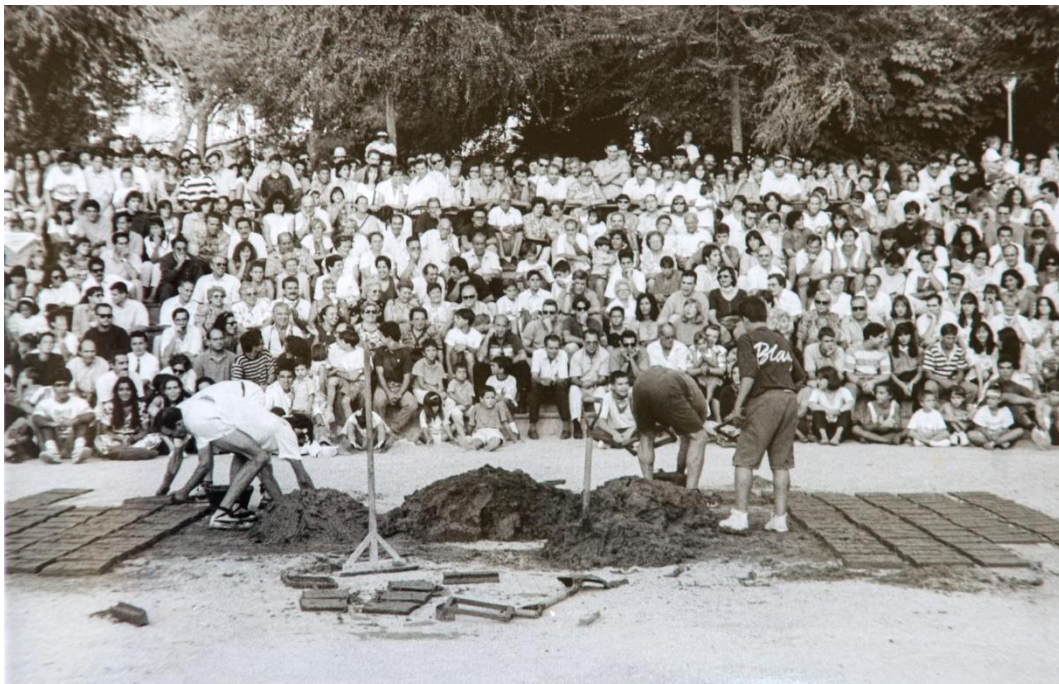


Foto 1: Concurs de Rajolers 1992

Font: Toni Torrillas

2.2. La nova festa

No va ser fins a l'any 1983 quan un grup de joves vinculat a l'Associació de Veïns "Sota el Camí Ral" va proposar un model de festa innovador basant-se en una història del segle XIX.

En aquesta història dos rajolers de la ciutat van fer una competició per veure qui feia més maons en una hora. En representació dels colors de la ciutat es va atribuir el blanc i el blau a cadascun dels rajolers. El rajoler blanc es deia Rayo i el blau Maynou. Aquesta competició la va guanyar el rajoler blau per només dues peces. Diu la llegenda, que anaven en empat fins a l'últim segon i quan van tocar les campanes un va deixar de fer rajoles i l'altre va acabar les dues que estava fent.

Amb aquesta història com a pretext, neix la festa major moderna que enfronta a dues colles, els Blancs i els Blaus que competeixen per fer la millor festa. El grup de l'Associació de Veïns sota el Camí Ral va decidir ser la colla dels Blaus encapçalats per en Carles Lax i l'Albert Soler. Per altra banda, la colla dels Blancs estaria formada per en Pepus Costa del GRA i un grup de gent. Conjuntament, van presentar la proposta a l'Ajuntament de Granollers i després de diverses reunions, el consistori va decidir donar una oportunitat al nou model de festa.



Foto 2: Ball de Giravoltes 1991

Font: Toni Torrillas

3. Procés de creació

3.1. Recerca

Abans de començar, vaig mirar si mai algú havia fet una base de dades de la festa major de Granollers. Després de molt buscar, vaig trobar que anys enrere es va fer una base de dades dels primers vint anys de la Festa, però el treball no estava digitalitzat ni es podia consultar. Això feia, doncs, del meu treball una creació gairebé inexistente fins al dia d'avui.

Per crear la base de dades necessitava algun lloc d'on poder treure la informació. El primer que vaig fer va ser mirar per internet si hi havia algun dels programes de la Festa Major en format digital. Vaig veure que els programes del 2013 fins al 2022 sí que estaven digitalitzats i els vaig poder consultar. Per aconseguir la resta de programes, del 1983 fins al 2012, vaig haver d'anar a l'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental on vaig poder consultar tots els programes que buscava.

Aquells programes, al ser els originals no me'ls podia emportar. Llavors, vaig haver de fotografiar, amb el permís de l'Arxiu, totes i cada una de les pàgines de tots els programes. Més de 250 fotografies per poder tenir accés a les fonts d'informació. A partir d'aquí vaig començar a fer la base de dades.

3.2. Tria de dades a recollir

Vaig decidir que començaria a fer el buidatge dels programes des del final cap al principi, és a dir, del 2022 al 1983. Ho vaig fer així, ja que vaig creure que era més senzill i a la vegada partia del tros de la festa que coneixia i podia anar descobrint-la a mesura que anava buidant els programes. La base de dades la vaig crear amb un Excel i la vaig tractar com si fos una taula, ja que d'aquesta manera em seria més fàcil d'analitzar.

Per triar quines dades volia buidar a través dels actes vaig pensar en com voldria després analitzar la base de dades. Vaig decidir que agafaria els següents criteris per cada acte: l'any en el qual se celebraven, el dia que ocupaven dins de la festa, l'hora en què l'acte es va dur a terme, el lloc, el nom genèric de l'acte, el nom específic de l'acte, l'organitzador, el grup organitzador, el públic al qual anava dirigit, si eren actes de lluïment, o de cercavila, o participatius, o de foc o d'aigua o de música en directe.

Un cop decidits aquests setze criteris vaig començar a classificar els 5.108 actes per tots i cadascun d'aquests criteris.

3.3. Creació de la base de dades

Un cop recollida tota la informació necessària per crear-la el procés de creació va ser llarg i tediós. Vaig haver d'anar introduint en un Excel, acte per acte, tots i cadascun dels 5.108 actes pels diferents criteris pels quals després els volia analitzar. En vaig registrar fins a setze de diferents tot i que al final no els he utilitzat tots. Gran part de les hores dedicades a aquest treball han estat invertides en aquesta part, ja que es tracta d'un procés molt lent i dedicat.

Tant la base de dades com els documents de l'anàlisi queden a disposició del tribunal amb l'USB entregat.

3.4. Confecció de l'anàlisi

3.4.1. Com l'he fet?

Un cop creada la base de dades he analitzat els actes des de diferents punts de vista utilitzant una eina anomenada Access. Aquest és un programari de Microsoft que serveix per analitzar bases dades a partir de consultes. Cal vincular l'Excel de la base de dades al programari i tot seguit crear aquestes consultes. És amb aquestes consultes que pots acabar creant les taules amb les quals he analitzat la Festa.

En l'apartat 4, he desenvolupat el resultat de l'anàlisi. Per a qualsevol informació que vulgueu ampliar la trobareu als Excels adjuntats a l'USB a la carpeta Anàlisi.

3.4.2. Criteris d'anàlisi

En aquesta base de dades he categoritzat tots i cadascun dels actes que sortien als programes de Festa Major i he utilitzat 16 criteris diferents per classificar cada acte.

Anys:

Van des del 1983 fins al 2022 tenint en compte que els anys 2020 i 2021 no els he tingut en compte pel fet que no hi va haver Festa Major tal com l'entendem, a conseqüència de la crisi sanitària de la Covid-19. És per això que on hi hagi un recompte d'anys, la totalitat seran 38 i no 40.

Dies:

L'ordre dels dies ha estat classificar de la següent manera. Com que la Festa està calendaritzada segons l'últim dijous del mes d'agost té diferents rangs en els dies que ocupa al calendari. Els rangs comprenen des de les festes que finalitzen al 28 d'agost fins a les que finalitzen el 3 de setembre prenent com a referència l'últim dijous d'agost.

El creixement ha anat afegint dies a la festa i a l'hora d'elaborar la base de dades vaig començar al 2022 per determinar aquest criteri d'ordenació dels dies. Si hagués començat pel 1983 no hauria pogut establir un criteri clar a mesura que els dies s'anaven afegint.

					1	2
					Dissabte	Diumenge
3	4	5	6	7	8	9
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge

Taula 1

Hora:

He anotat l'hora oficial que sortia als programes per a cada acte en concret. Això m'ha servit per analitzar en quines franges horàries hi havia més actes i com estaven concentrats. Les franges estan dividides en:

Matí: de 6:00 a 12:59

Migdia: de 13:00 a 15:59

Tarda: de 16:00 a 19:59

Vespre: de 20:00 a 21:59

Nit: de 22:00 a 24:59

Matinada: de 25:00 a 29:59 → d'1 de la matinada a 5 de la matinada.

Llocs:

He dividit Granollers en tres zones diferents. D'aquesta manera puc classificar els actes segons la seva localització. Això em pot aportar una informació sobre com la festa està distribuïda en el mapa de la ciutat i com ha evolucionat. Aquesta evolució em pot determinar si hi ha hagut un creixement geogràfic en la localització dels actes al llarg dels anys.

He volgut dividir la ciutat com si fos una estructura radial. Partint des de la Plaça de la Porxada com a epicentre i he dibuixat zones concèntriques a partir d'aquest punt.

Zona 1:

Comprèn el casc antic de la ciutat. Tots els carrers i places que quedaven dins de l'antiga muralla en formen part. És la zona més cèntrica i és una zona completament de vianants.

Això fa que sigui molt fàcils els desplaçaments entre les diferents places i carrers. El temps màxim, peu, que hi ha des de la Plaça de la Porxada fins a un extrem és de només tres minuts.

Zona 2:

Està delimitada per: la Plaça de la Corona, el Parc Municipal Torras Villà, el Carrer Torres i Bages i el Carrer Roger de Flor. Conserva alguns espais de vianants, però cada vegada hi són més presents els cotxes i els carrers asfaltats. Aquesta zona conté espais molt emblemàtics i populars de la ciutat com el Parc Municipal Torras Villà o la Plaça de la Corona. Hi ha places, carrers amples i llocs amb un espai ideal per a l'organització d'actes multitudinaris. El desplaçament per aquesta zona també és pràctic donada la seva forma i el temps màxim que es tarda de La Plaça de la Porxada a un extrem és de 5 minuts a peu.

Zona 3:

Aquesta zona conté la resta dels espais de la ciutat on s'hi ha organitzat actes: el Parc de Ponent, el Palau Olímpic o Roca Umbert entre d'altres. Aquesta zona ja no té cap espai de vianants i desplaçar-se fins aquestes zones des del centre ja és més complicat. Per anar a qualsevol de tots aquests punts a peu calen com a mínim deu minuts.



Foto 3: Vista aèria de Granollers 2022

Font: Google Earth

Nom Genèric:

A l'haver transcrit els actes directament dels programes, moltes vegades un mateix acte no rebia exactament el mateix nom cada any. Aquesta categoria agrupa tots aquests actes perquè estiguin categoritzats conjuntament.

Nom Específic:

En aquesta categoria hi ha transcrits lletra per lletra els noms dels actes tal com sortien als programes de cada any.

Organitzadors:

Durant la festa major hi ha hagut moltes entitats i grups que han organitzat actes. En aquesta categoria hi recullo a les dues colles, a totes les entitats involucrades i a l'Ajuntament i la Comissió de Festa Major. Aquest apartat no inclou els subgrups de les colles o entitats, ja que no es troben al mateix nivell. Per exemple, un grup concret de Blancs com la Comitiva del Ganxet no està al mateix nivell que l'Esbart Dansaire. Tanmateix, aquesta categoria em serveix per identificar diverses formes de creixement a la Festa des de l'entrada de noves entitats organitzadores com el nombre d'actes organitzats per una colla en diferents anys. És necessari, doncs, per a poder fer aquesta anàlisi no incloure aquí als subgrups.

Per altra banda, és important recordar que m'he basat en els programes de Festa Major. Per tant, sempre que hi hagués un acte del qual no es podia identificar l'organitzador perquè el programa no ho deia i no existia relació possible amb un altre acte, ha estat adjudicat a l'Ajuntament com a organitzador.

Grup Organitzador:

Aquesta categoria sí que inclou tots els subgrups de les dues colles. La resta d'entitats que no presenten subgrups simplement es contenen com a l'anterior categoria. Cal recordar que fins al 2004/2005 Blancs no comença a introduir els noms dels subgrups en els programes.

Públic:

Fa referència al públic principal el qual va adreçat un acte. Això no vol dir que la gent fora d'aquest denominat públic principal pugui assistir a l'acte. Hi ha les diferents opcions: tots els públics, infantil, joves, adults i gent gran.

Competició:

Aquesta categoria informa de si un acte és considerat competició per la Comissió de Festa Major i el Jurat o no. Tenint en compte que durant diferents períodes de la festa un mateix acte ha passat a ser o ha deixat de ser considerat com a competitiu podem trobar casos com

el Ball de Donzelles. Al principi no era un acte de competició; ho va passar a ser i més tard ho va deixar de ser.

Cercavila:

Aquesta categoria informa de si un acte canvia d'ubicació mentre està en curs o no. La Cercavila de les Colles és considerat cercavila, i actes com els correfocs també.

Música en directe:

Aquesta categoria informa de si l'acte està acompanyat per música tocada en directe o no. Si l'acte té una música de fons com a ambient, però no està tocada per un músic no es considera de música en directe.

Foc:

Aquesta categoria informa de si un acte té algun element de foc o no. Qualsevol inclusió de foc en un acte està marcat en aquesta categoria. Des dels focs artificials fins als Toros Embolats.

Aigua:

Aquesta categoria informa de si un acte té algun element d'aigua o no. Si l'aigua és un element utilitzat en un acte ja conta. El Correaigua o la Botifangada són considerats actes d'aigua.

Actes Repetits:

Actes Estrella: Actes que es repeteixen durant més de 25 anys.

Actes Central: Actes que es repeteixen entre 10 i 25 anys.

Actes Consolidats: Actes repetits entre 4 i 9 vegades.

Actes de 2 o 3 anys: Actes que es repeteixen 2 o 3 anys.

Acte únic: Actes que només s'han repetit un cop

3.5. Entrevistes

Un cop realitzat tot el procés de creació de la base de dades i haver fet la seva anàlisi vaig decidir conjuntament amb el meu tutor que era bo entrevistar a gent relacionada amb la festa per parlar sobre aquesta anàlisi i també la part més humana i vivencial de la festa que queda més amagada darrere de les dades.

Per escollir els entrevistats vaig seguir les premisses següents:

Volia tenir punts de vista diferents. Per complir aquesta premissa vaig decidir que volia entrevistar una persona de cada colla i una persona de l'Ajuntament de la ciutat. A la vegada, volia entrevistar a gent que tingués una certa experiència a la festa, però que a la vegada seguissin involucrats avui en dia. Gent que estigués al corrent de l'evolució de la Festa i no l'hagués deixat de viure.

De la colla dels Blaus em vaig decantar per en Dani Bernabé. Una figura molt reputada dins de la colla i amb una certa longevitat. Avui en dia segueix en actiu i implicat. De la Colla dels Blancs em vaig decantar per en Jordi Reixach i l'Anna Asbert. Tots dos han format part de juntes de la colla dels Blancs durant anys i coneixen la Festa millor que la majoria.

De l'Ajuntament em vaig inclinar per l'opció d'en "Pitu" Llobet. Anys enrere havia estat part de la colla dels Blancs i fa ja molts anys va passar a ser tècnic de cultura de l'Ajuntament de Granollers. A part de la seva experiència coneix la Festa per dins des de diferents àmbits, tant de les colles com de la part més administrativa i logística o les competicions de la Festa.



Foto 4: Detall de Festa Major Font: Toni Torrillas

4. Anàlisi

4.1 Les etapes

A mesura que anava fent l'anàlisi de la base de dades em vaig adonar que podia distingir diferents etapes a la Festa. La Festa ha anat creixent des dels seus inicis, però no sempre ho ha fet a la mateixa velocitat. En aquests quaranta anys hi ha hagut diferents ritmes de creixement i diversos factors que mesuren aquest creixement. A mesura que la societat ha anat evolucionant, la Festa també ha vist aquests canvis reflectits en ella i al final hi ha hagut diversos indicadors que m'han permès dividir la història de la Festa Major de Granollers en tres etapes diferents. El nombre d'actes que té cada any, el nombre d'organitzadors que participen a la Festa Major, el nombre d'espais utilitzats per celebrar els actes, el tipus d'actes celebrats i tota una sèrie de dades, m'han permès diferenciar tres etapes.

	Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3
Mitjana número actes	44	159	215
Número de dies de Festa	4	9	9
Número mitjà de localitzacions	14	29	35
Mitjana número organitzadors	6	41	60
Mitjana número de grups organitzadors	12	42	79

Taula 2

4.1.1. Etapa 1 – (1983 – 1995)

La Festa Major de Blaus i Blancs comença l'any 1983 quan un grup de joves intenten modernitzar una festa major que no atreïa l'interès de la ciutadania ni tenia un significat per a la gent de Granollers. D'ençà que van començar l'any 1983 aquesta festa va anar construint els seus fonaments en aquesta etapa. Durant els primers anys de la Festa, encara s'arrossegaven diferents activitats de les que es podien fer abans d'aquest nou model de festa, com els espectacles de teatre i els concerts d'havaneres. Fins i tot, alguns d'aquests tipus d'actes perduren fins el dia d'avui. La Ballada de sardanes, el Concert d'havaneres i la Traca dels 1.000 metres en són alguns exemples.

En aquesta etapa hi va haver 44 actes per any de mitjana i la Festa només ocupava quatre dies. L'any 1989 s'introdueix el dimecres com a nou dia a la Festa, però no es comença a

consolidar fins a l'any 1994, a punt de començar la segona etapa. L'any 1995 també s'introdueixen el dilluns i el dimarts, però ja es consoliden a la següent etapa.

Pel que fa al número de localitzacions, en aquesta etapa de mitjana hi va haver 4 localitzacions diferents i estaven molt concentrades a la Zona 1. Si passem a mirar el número d'organitzadors veiem com tan sols hi havia 6 promotors diferents a la Festa, però en total hi havia 12 grups organitzadors, ja que la colla dels Blaus ja va començar a subdividir-se.

4.1.2. Etapa 2 – (1996 – 2010)

Aquesta etapa és la més llarga i dura 15 anys. És en aquest període on la Festa comença a créixer i explotar el seu potencial. La festa creix en tots els àmbits i cada cop més gent tant de la ciutat com fins i tot d'altres pobles està interessada en aquest nou model de Festa i vol viure-la. En aquests anys la Festa comença a guanyar-se un nom dins de les festes majors del país i s'acabarà convertint en una referència en la pròxima etapa. Com que experimenta aquest creixement també comença a tenir una mirada més transversal i els actes infantils comencen a ser organitzats tant per l'Ajuntament com les colles i és en aquesta etapa on neixen molts dels actes que encara es fan avui en dia. El Concurs de cuina de Peix Blau i Bacallà o competicions tan rellevants com la Passada de Rajoles neixen aquí.

El número mitjà d'actes per any en aquesta etapa és de 159, triplicant l'anterior etapa i no només fent un salt quantitatiu, sinó que també qualitatiu. Els actes cada cop són organitzats per més gent i més promotors, aquesta mitjana puja de 6 a l'anterior etapa a 41 en aquesta. Pel que fa als grups organitzadors, en aquesta etapa n'hi ha 42 de mitjana. També és en aquesta etapa quan la Festa arriba a la seva màxima expansió pel que fa al nombre de dies amb un total de 9. Tots els nous dies que havien començat a entrar en l'etapa anterior es consoliden i se n'afegeixen més. Finalment, pel que fa al número mitjà de localitzacions augmenta fins a 29 espais de mitjana. En aquesta etapa hi ha el propòsit des de l'Ajuntament de buscar nous espais, més grans, on es puguin celebrar actes més massius. Un exemple és que molts dels concerts que es feien a la Plaça Barangé es passen a fer a l'Avinguda del Parc.

4.1.3. Etapa 3 – (2011 – 2022)

Durant aquest període, la Festa arriba al seu punt àlgid i fins el dia d'avui. Avui en dia, la Festa Major de Granollers és coneguda arreu del país i molts pobles tant de la comarca com de fora han adoptat el model de dues o més colles competint per a guanyar una Festa major.

Aquesta és l'etapa més curta, però la que concentra més actes de totes tres. En aquesta etapa podem veure com cada vegada hi ha més actes d'anys anteriors que s'arrossegueu any rere any a la programació. Això fa que el nombre total d'actes creixi de forma molt ràpida, perquè a la vegada que es van mantenint molts actes cada any, també se'n creen molts de nous. De mitjana, hi ha 215 actes per any i l'any que concentra més actes és el 2018 amb 254. La Festa segueix mantenint els nou dies que ja estaven consolidats a l'etapa anterior, però es fa una gran redistribució d'actes; on abans la majoria d'actes es concentraven el divendres i el dissabte, ara estan repartits de forma molt més equitativa.

El nombre mitjà d'organitzadors, també ha seguit creixent i passa dels 41 de l'etapa anterior a 60 en aquesta. El nombre mitjà de subgrups també augmenta, de 42 a 79. Amb tants organitzadors, avui en dia es busquen més espais nous que mai per poder acollir actes, i això s'ha vist reflectit en el nombre mitjà de localitzacions que puja de 29 a 35.



Foto 5: Estirada de Corda 2006

Font: Toni Torillas

4.2. Els actes

4.2.1. Actes per dia

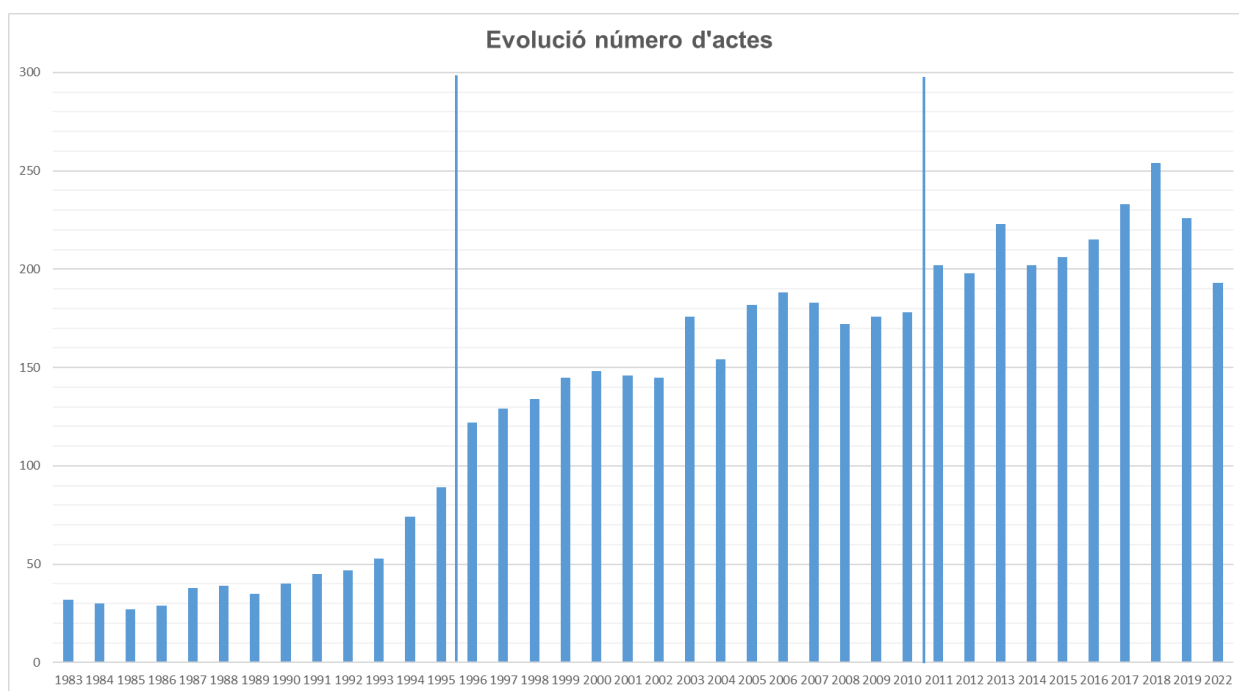
A l'hora d'analitzar com estan repartits els actes podem valorar dues coses. O bé podem mirar el número total d'actes que ha anat tenint cada any en particular, o bé la quantitat d'actes que hi ha en un dia concret al llarg dels quaranta anys. Cal saber distingir molt bé una anàlisi de l'altra per no confondre's. Si volem analitzar els actes per dia i any, la millor manera és veure com s'han organitzat. Expressat com a la *taula 3* es veu de forma molt visual l'evolució de la Festa.

		Dia de la Festa									
		Any	1	2	3	4	5	6	7	8	9
E T A P A 1	1983							8	7	9	8
	1984							4	8	11	7
	1985							6	7	7	7
	1986							4	8	8	9
	1987							6	9	10	13
	1988							7	10	10	12
	1989						1	4	9	10	11
	1990						1	6	11	13	9
	1991						2	4	15	14	10
	1992						3	3	12	15	14
1993						4	4	14	17	14	
1994						6	6	25	23	14	
1995			1	2	6	8	30	26	16		
E T A P A 2	1996				4	7	12	36	44	19	
	1997			1	5	11	10	38	42	22	
	1998			3	8	11	9	37	46	20	
	1999		1	3	9	13	12	43	39	25	
	2000		5	5	9	10	12	39	47	21	
	2001		7	5	9	12	12	36	42	23	
	2002		9	4	8	14	12	36	40	22	
	2003		9	10	11	17	18	49	39	23	
	2004	2	7	9	8	14	19	34	39	22	
	2005	3	6	9	12	21	19	45	44	23	
2006	5	9	11	12	22	17	40	49	23		
2007	7	7	14	16	26	17	38	39	19		
2008	9	7	14	14	20	18	29	42	19		
2009	13	6	13	15	21	22	32	38	16		
2010	11	6	15	19	20	18	30	42	17		
E T A P A 3	2011	8	8	21	22	29	24	31	41	18	
	2012	12	8	25	23	29	19	30	37	15	
	2013	11	8	20	30	28	23	37	46	20	
	2014	14	7	21	22	24	22	36	39	17	
	2015	15	6	20	25	31	22	32	39	16	
	2016	17	9	25	23	30	22	35	38	16	
	2017	14	9	24	28	36	26	35	44	17	
	2018	27	11	29	26	43	25	35	42	16	
	2019	22	11	26	34	35	21	30	32	15	
	2022	15	9	24	24	24	18	29	34	16	

Taula 3

Actes per dia per any

Si ens centrem en el nombre total d'actes que ha anat tenint cada any i la seva evolució, el *gràfic 2* reflecteix diferents tendències. Els primers anys, el nombre d'actes totals no passa dels 50 i manté una certa estabilitat al voltant dels 40 actes. No és fins a l'any 1994 on comença a haver-hi un creixement i l'any 1996 explota completament. D'un any per l'altre es trenca la barrera dels 100 actes i comença una nova tendència ascendent que es mantindrà de forma molt clara fins al 2018. Entremig, però, sí que s'aprecia un salt important a partir del 2011. A partir d'aquest any es trenca la barrera dels 200 actes i fins al 2022 només en dues ocasions s'ha baixat d'aquesta xifra. El fet que coincideixi tant amb les etapes anteriorment explicades no és casualitat. Aquest, conjuntament amb una sèrie d'altres indicadors van ser els que em van portar a definir aquestes etapes.



Gràfic 1

El total dels dies

Per estudiar el creixement en el nombre d'actes que ha tingut cada any al llarg del temps també és interessant veure i analitzar l'evolució de tots i cadascun d'aquests dies.

1 = Dissabte:

Apareix en primera instància l'any 2004 i en general té una tendència ascendent. Hi ha dos valors que destaquen per sobre la resta que són l'any 2018 i 2019 que van ser dos dels anys amb més actes organitzats.

2 = Diumenge:

Apareix per primer cop l'any 1999 i es consolida a partir del nou segle. Al principi la seva tendència és ascendent, però quan s'arriba a l'any 2004 i s'introdueix el primer dissabte, el seu nombre d'actes queda molt estabilitzat. Fins el dia d'avui no arriba mai a superar els 11 actes i sembla que ha copiat la tendència de l'últim dia de la festa.

3 = Dilluns

Entra a la Festa per primera vegada l'any 1995, però realment no es consolida fins al 2003. Fins al 2010 va augmentant el seu nombre d'actes de forma moderada i l'any 2011 fa un salt important. Per primera vegada té més de 20 actes i ja no baixa mai d'aquest registre fins el dia d'avui. És a partir de la tercera etapa quan realment comença a tenir una certa rellevància.

4 = Dimarts

Arriba la festa juntament amb el dilluns l'any 1995 i també s'acaba consolidant l'any 2003. A partir d'aquí, el dimarts pren més importància que el dilluns, sobretot a partir del 2007. Amb 26 actes de mitjana durant la tercera etapa, el dimarts és un dia molt actiu amb actes a totes hores, però amb una concentració considerable a la tarda.

5 = Dimecres

El primer dia afegit a la Festa arriba l'any 1989 i el que acabarà tenint més importància. Consolidat l'any 1997, el seu creixement ha sigut continuat en el temps. La seva tendència és creixent des de la seva aparició fins a l'any 2018. L'any 2005 ja comença a tenir més actes que el dijous i s'estableix com el tercer dia amb més actes.

6 = Dijous

El primer dels quatre dies històrics. Ha existit des del principi, però ha sigut el dia amb el creixement més lent entre els històrics. El dijous és un dia molt protocol·lari, ja que s'hi celebra el Pregó de Festa Major i la Cercavila de Festes amb el seu lluïment. Actualment queda per darrere del Dimecres, el Dimarts i el Dilluns. Des de la tercera etapa aquests dies l'han deixat enrere i tot i potser ser el dia més simbòlic de la festa, és un dels que menys actes té.

7 = Divendres

És el primer dia que aconsegueix passar la barrera dels 30 actes en un dia i juntament amb el dissabte té un creixement exponencial a partir del 1996. L'any 2003 arribarà al seu màxim d'actes amb 49, una xifra que no ha estat superada, només igualada. És un dia on es celebren actes tan grans com l'Estirada de Corda o el Corraigua.

8 = Dissabte

És el dia amb més actes amb diferència. Des que explota l'any 1996 ha mantingut sempre un elevat nombre d'actes. Tan sols el dissabte, és responsable del 23% dels actes de la festa. Gairebé 1 de cada 4 actes són celebrats al segon dissabte. El Corraigua i la Passada de Rajoles són alguns dels actes que s'hi celebren.

9 = Diumenge

El segon diumenge és sempre l'encarregat de posar punt i final a la Festa. L'evolució del nombre d'actes en aquest dia és molt diferent de la resta. Tot i ser el dia on hi ha el Concurs de Rajolers, la Traca dels 1000 metres o el Veredict que informa qui és la colla guanyadora, mai ha superat el registre de 25 actes que va tenir l'any 1999. Sempre ha mantingut una estabilitat i és un dia on les colles gairebé no organitzen actes. Des del 2013, les colles, no han fet CAP acte, i en el total de la festa només han organitzat 42 actes, poc més d'un per any.

Quan vaig preguntar als representants de cada colla aquesta va ser la seva reacció:

Dani Bernabé: (minut 10:17)

“No crec que sigui perquè estiguem rebentats, una mica sí, però jo he fet actes en diumenge perquè si estan al calendari s'han de fer. Crec que tradicionalment s'ha agafat el diumenge com un dia de reflexió. El diumenge és el dia del Concurs de Rajolers i el Veredict, que és el més important.”

Jordi Reixach: (minut 11:42)

“És que s'ha de recollir.”

Anna Asbert: (minut 12:10)

“Si vens de vuit dies de festa més les prèvies, entenc que (les colles) no ho facin, al final són persones.”

La redistribució:

A mesura que els nous dies anaven entrant a la festa, i a la vegada aquesta anava creixent, hi ha hagut una important redistribució dels actes en els dies. Això ha permès a les colles, les entitats i l'Ajuntament organitzar el volum d'actes que volien de forma menys concentrada, ja que sobretot a principis del segle XXI la distribució no era gens equitativa.

Durant la primera etapa, de mitjana, només hi havia 44 actes cada any, que a repartir en quatre dies, no són gaires. De fet, la distribució mitjana d'aquesta etapa ens diu que el 97% dels actes estaven distribuïts de dijous a diumenge. El 3% que falta surt dels pocs actes que hi va haver en els nous dies que s'anaven afegint fins al 1995. Llavors, només el dimecres havia aconseguit consolidar-se com a nou dia dins de la festa.

Passant a la segona etapa, veiem com ja arriben i es consoliden, de forma gradual, la resta de dies que falten per completar els nou dies de la Festa actual. Durant aquesta segona etapa hi havia uns 159 actes de mitjana per any. La distribució d'actes encara era molt pobre, ja que la mitjana de l'etapa era que el 74% dels actes s'acumulaven de dijous a diumenge. Un 21% es situaven de dilluns a dimecres, i el 5% restant es situaven al primer cap de setmana. Durant aquesta etapa, a mesura que els nous dies es van afegint, de forma molt esglaonada i lenta es va reduint la concentració d'actes en els quatre dies històrics. Passem del 91% d'actes concentrats en aquests dies l'any 1996, a un 60% l'any 2010. Aquí, la gran ajuda ha estat l'afegit de nous dies.

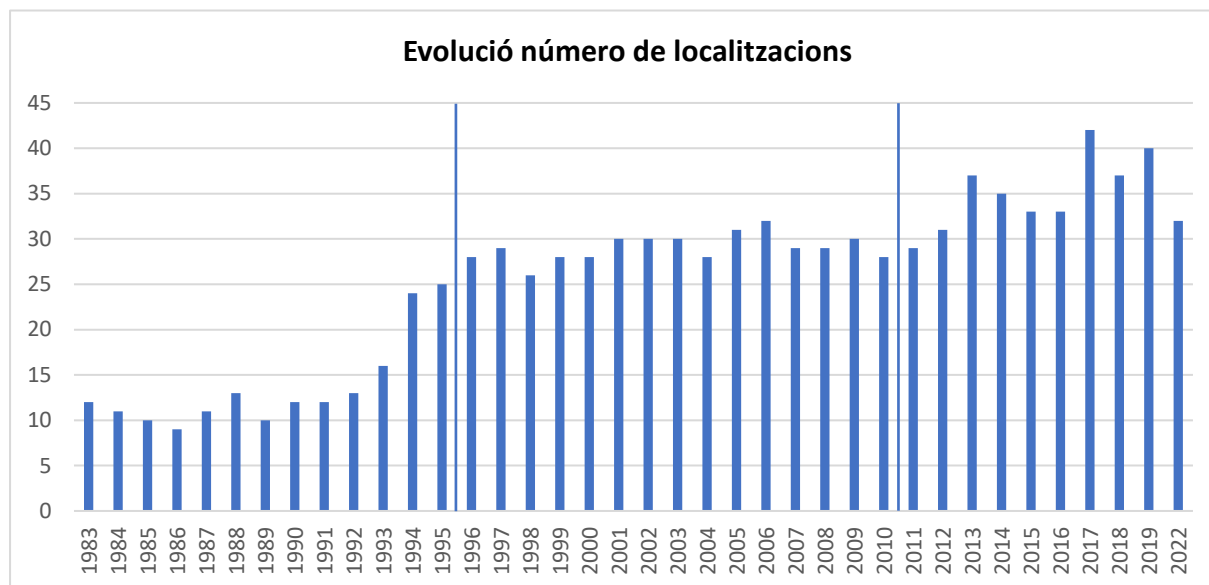
És a la tercera etapa, doncs, quan la redistribució d'actes entre els dies té més mèrit, ja que no hi ha nous dies afegits a la festa. De mitjana hi ha 215 actes cada any i la distribució mitjana és del 52% de dijous a diumenge, del 37% de dilluns a dimecres i d'un 11% el primer cap de setmana.

Tot i que a des de l'etapa anterior ja es fan alguns esforços per redistribuir els actes en més dies, és durant la dècada del 2010 quan realment baixa la concentració d'actes. Passem de tenir el 60% dels actes de dijous a diumenge l'any 2010, a un 43% l'any 2019.

4.2.2. Actes per llocs

Expansió en nombre de Localitzacions

Un indicador que la Festa ha crescut al llarg dels anys és la seva expansió geogràfica en quant als llocs que s'utilitzen per fer actes. Seguint els criteris especificats a l'apartat 3.4.2 podem veure com al pas del temps, i concretament amb el creixement per etapes, hi correspon aquesta expansió cap a la Zona 2 i la Zona 3.



Gràfic 2

Mitjana de localitzacions per Etapa i Zona

Ara que ja hem vist com evoluciona el nombre de localitzacions anem a veure com es distribueixen per etapa i per zona.

Per Etapa

A cada etapa, aquesta mitjana va pujant en conseqüència al nombre d'actes. Les *taules 4 i 5* ho representen de forma molt visual i donen a entendre aquesta evolució.

La primera etapa té 14 localitzacions de mitjana. Si ho comparem amb la resta d'etapes, veurem com creixen en nombre de localitzacions. A la segona etapa ja tenim 29 localitzacions de mitjana, indicatiu que el nombre d'actes va creixent, i hi ha la necessitat de buscar nous espais per a poder-hi fer tots els actes desitjats. Finalment, a l'etapa 3 hi tenim 35 localitzacions de mitjana i el rècord de localitzacions és l'any 2017 amb 42. En aquesta tercera etapa només hi ha un any que baixa de les 30 localitzacions, el 2011. Que cada cop la mitjana de localitzacions sigui més gran vol dir que la Festa no deixa de buscar nous espais on poder fer-hi actes i ajudar a descentralitzar una mica la concentració d'actes que hi ha a la Zona 1.

Per Zona

Si ens ho mirem per zones, veurem com a la Zona 1 tenim nou localitzacions diferents de mitjana. A la Zona 2 vuit i a la Zona 3 també vuit. Això equival als percentatges de 37% a la Zona 1, 30% a la Zona 2 i 33% a la Zona 3. Vist així pot semblar que el nombre de localitzacions es manté tot molt estable, però el que es manté estable és la proporció. Si ens mirem la mitjana de localitzacions per etapa veiem com sí que hi ha un creixement.

Número de localitzacions

	Zona 1	Zona 2	Zona 3	Total
Etapa 1	5	5	4	14
Etapa 2	11	8	10	29
Etapa 3	13	11	11	35
Total	9	8	8	25

Distribució de localitzacions per Etapa i Zona

	Zona 1	Zona 2	Zona 3	Total
Etapa 1	37%	34%	29%	100%
Etapa 2	36%	28%	35%	100%
Etapa 3	38%	31%	31%	100%
Total	37%	30%	33%	100%

Taula 4 i 5

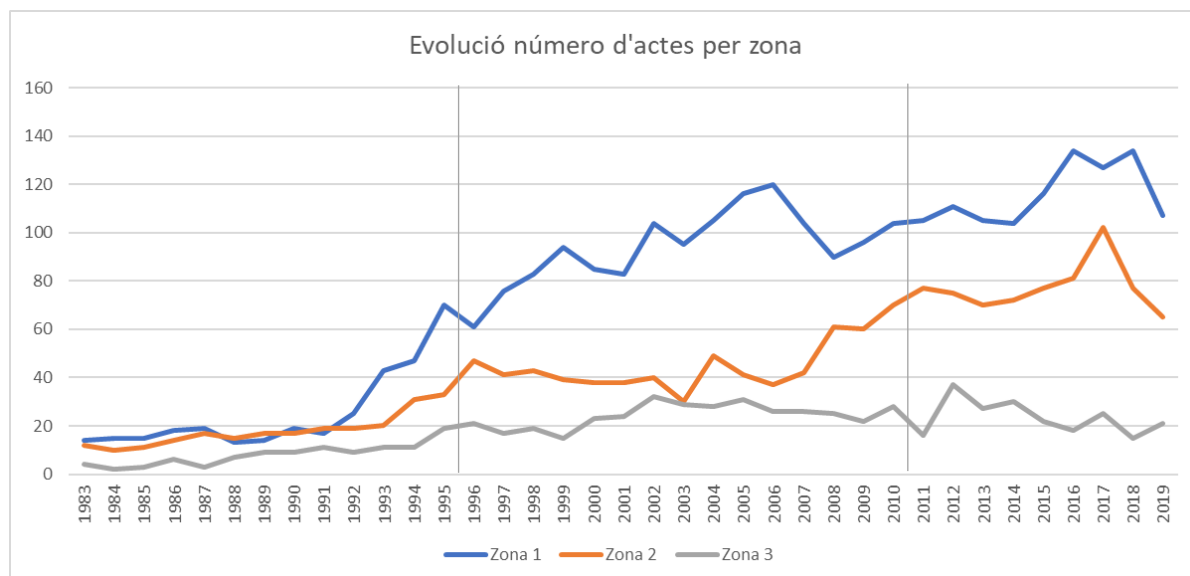
Evolució del número d'actes per Etapa i Zona

En analitzar l'evolució d'actes per zona he vist com a mesura que el nombre d'actes total de la Festa augmentava, la Zona 1 s'anava convertint en l'espai més utilitzat, tot i la seva àrea tan reduïda. Les tendències, però, són diferents a cada etapa.

A la primera etapa, les dues primeres zones estaven molt equilibrades en el nombre d'actes, amb la Zona 3 un pas per darrere. A partir dels anys noranta, quan ens acostem a la segona etapa, veiem com la Zona 1 ja comença a guanyar importància respecte a les altres dues. La Zona 2 també creix a partir dels anys noranta, però la tercera es queda estancada.

A la segona etapa, les tres zones es distancien molt entre elles. La Zona 1, a mesura que passen els anys, es va destacant cada vegada més. La Zona 2 té un creixement respecte a l'etapa anterior, però té un creixement més petit que la Zona 1. La Zona 3, tot i que segueix essent la que menys actes té, sí que s'acosta a la Zona 2 sobretot a principis del segle XXI.

A la tercera etapa la Zona 2 és la que experimenta un creixement més gran respecte les altres zones. En comparació a la Zona 1 la diferència es redueix tot i que la Zona 1 segueix augmentant el seu nombre d'actes de forma gradual. La Zona 3 està més distanciada que mai respecte a les altres zones.



Gràfic 3

La distribució del nombre d'actes entre les diferents zones es manté estable al llarg de les diferents etapes sent la Zona 1 la que acumula la major proporció d'actes.

“Pitu” Llobet: (minut 11:32)

“La Zona 1 està saturada d'actes. És l'espai que més s'utilitza i el que costa més netejar”.

Número d'actes

	Zona 1	Zona 2	Zona 3	Total
Etapa 1	22	16	7	44
Etapa 2	92	43	24	159
Etapa 3	115	77	24	215
Total	74	42	18	134

Relació entre número de localitzacions i número d'actes

Si comparem la distribució de les localitzacions per zones amb la distribució del nombre d'actes que es fa a cada zona, veurem que les localitzacions es distribueixen de forma equitativa, però el nombre d'actes no segueix la mateixa proporció.

Per exemple, a la Zona 1 hi ha el 37% de localitzacions i a la vegada el 55% dels actes.

Distribució d'actes per Etapa i Zona

	Zona 1	Zona 2	Zona 3	Total
Etapa 1	48%	36%	16%	100%
Etapa 2	58%	27%	15%	100%
Etapa 3	53%	36%	11%	100%
Total	55%	32%	13%	100%

Taules 6 i 7

Rànquing de localitzacions amb més actes

En primera posició, hi ha la Plaça de la Porxada. És la màxima representació d'identitat de la ciutat i és el punt més cèntric. En aquest espai s'hi han celebrat 1.452 actes en quaranta anys, un 28% del total d'actes que s'han fet a la Festa. Per posar aquesta dada en perspectiva, la següent localització amb més actes és el Parc Municipal Torras Villà amb 443. A la Plaça de la Porxada, s'hi ha fet més del triple d'actes que a la segona localització amb més actes i ha estat un espai que ha aparegut tots i cadascun dels anys de la Festa Major. És la responsable que hi hagi tants actes a la Zona 1, ja que la resta de localitzacions d'aquesta zona tenen una petita fracció dels actes que es celebren a la Plaça de la Porxada. Alguns dels actes més destacats de la plaça són el Ball de Giravoltes, el Repte o el Corraigua. He preguntat als experts què en pensaven d'aquesta concentració d'actes a la Porxada i m'han dit això:

Dani Bernabé: (minut 11:30)

“La Porxada és el lloc més emblemàtic i tots volem ser-hi. Afortunadament, també hem trobat altres espais que són més versàtils i que tenen més capacitats per acollir segons quins actes. ... També és important i necessari que s'intentin habilitar nous espais a la Zona 3, ja que si l'oferta d'actes és bona, la gent no tindrà problema en desplaçar-se. Cal arriscar-se i provar-ho, sempre ens podem acabar fent enrere.”

En segon lloc, com he dit abans, hi ha el Parc Municipal Torras Villà. De primeres, pot sorprendre que estant situat a la Zona 2 pugui tenir tanta rellevància. Els números, però, no menteixen i és que a partir de la segona etapa, el Parc s'ha convertit en un espai on es fan actes cada dia, sobretot a la nit. Juntament amb la Plaça de la Porxada és l'única localització que apareix tots i cadascun dels anys. L'acte que fa que això sigui així és la tradicional Arrossada Popular que es fa sempre els divendres a les dues del migdia.

El tercer espai amb més actes és la Plaça de l'Església amb 323. Aquest espai va haver d'estar aturat uns anys degut a unes obres que van remodelar la plaça a principis dels anys noranta. És una plaça que destaca per la quantitat de concerts i espectacles que s'hi celebren. Al ser un espai molt gran i situar-se a la Zona 1 és perfecte per acollir aquest tipus d'actes. Un exemple és el ball que organitzava l'Ajuntament els divendres, dissabtes i diumenges a la nit.

Rànquing de localitzacions

Lloc	Núm anys	Actes programats
Plaça de la Porxada	38	1.452
Parc de Torras Villà	38	443
Plaça de l'Església	29	323
Plaça de Maluquer i Salvador	28	309
Plaça Perpinyà	36	238
Plaça de la Corona	29	222
Plaça de Barangé	36	209
Carrer d'Anselm Clavé	25	187

Taula 8

Nous espais a la Festa.

Quan es busquen nous espais, el fet que fa que tinguin èxit o no és l'acte o els actes que es facin en aquell espai. Llavors tenim dues situacions:

En la primera, aquest acte ha tingut èxit i, per tant, possiblement es mantingui aquesta nova localització. Es pot donar el cas que com que un espai ha tingut èxit, altres actes es desplacin a aquella localització. Un exemple en seria el Parc del Congost. Apareix per primer cop als programes l'any 1989 i des de llavors s'ha mantingut. El nombre d'actes que s'hi ha fet ha anat fluctuant al llarg dels anys, però ha aconseguit mantenir-se.

Per altra banda, hi ha localitzacions que acaben estant vinculades a un acte en concret i si aquest acte es deixa de fer un temps després l'espai desapareix dels programes de la festa. Un exemple seria la Zona de la Torreta. Aquest espai només ha estat actiu quan hi ha hagut la Baixada de Carromòbils. Aquest acte apareix l'any 2002 i dura fins al 2006. L'any 2007 ja no es repeteix la Baixada de Carromòbils i la zona desapareix. Fins el dia d'avui no s'ha tornat a utilitzar.

Al llarg de la Festa hi ha hagut 34 localitzacions que s'han provat i no han tingut èxit, apareixent només en una ocasió.

4.2.3. Actes per franja horària

L'evolució de les franges al pas del temps

Si analitzem en quines franges horàries es distribueixen els actes, clarament, veiem que hi ha estones del dia que tenen una alta concentració d'actes, i d'altres que gairebé queden buides.

Distribució d'actes per franja horària i etapa

	Matí	Migdia	Tarda	Vespre	Nit	Matinada
Etapa 1	18%	3%	30%	19%	25%	4%
Etapa 2	16%	3%	31%	17%	28%	6%
Etapa 3	16%	3%	31%	17%	28%	6%
Total	17%	3%	32%	17%	27%	4%

Taula 9

Com veiem a la *taula 9*, la distribució d'actes en franges horàries es manté al llarg de les tres etapes, no es veuen canvis entre elles. A diferència dels dies, on sí que hi ha hagut una redistribució, amb les franges horàries no hi ha estat. Tot i haver augmentat el nombre d'actes, de forma molt explosiva, al llarg dels anys la proporció entre les diferents hores del dia s'ha mantingut.

Les franges més importants

La tarda, sempre ha sigut la franja del dia amb més actes. A tota la festa el 32% dels actes s'han fet a la tarda de mitjana, això vol dir que 1 de cada 3 actes tenen lloc entre les 16:00 i

les 19:59*. Actes tan importants com l'Estirada de Corda o la Cerimònia del Pregó succeeixen en aquest període de temps.

La següent franja més ocupada és la nit. Un cop la gent ha sopat, normalment al carrer, hi torna a haver una gran oferta d'actes en aquestes hores. Molts espectacles tenen lloc en aquestes hores, aprofitant que el sol ja s'ha post. La llum i el foc són dos dels elements que més distingeixen aquestes hores donada per la foscor de l'ambient en aquesta franja. Actes com el Ball del Drac o l'espectacle de les Dames de Foc tenen lloc en aquesta franja.

Els àpats

Veient la distribució dels actes, podem veure de manera clara que els àpats són molt respectats. Tant al migdia com al vespre, hi ha una davallada molt important en el nombre d'actes que es fan respecte a la franja anterior i la posterior. De fet, molts dels actes que es fan al vespre són sopars com La Botifarra al Forat o El Menú del Ganxet.

4.2.4. Actes per organitzadors

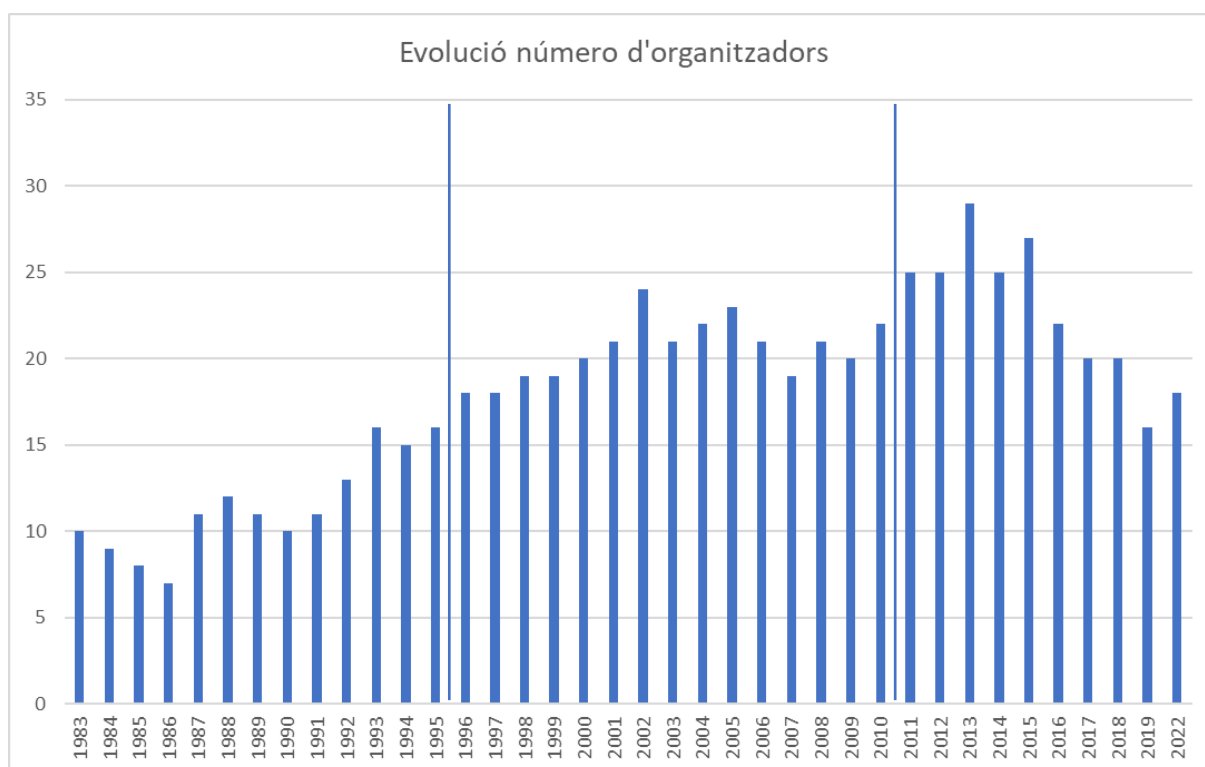
Evolució del nombre d'organitzadors

La importància d'aquest camp recau sobre el fet que són les colles, amb la resta d'entitats de la ciutat i el suport de l'Ajuntament amb la seva Comissió de Festes, les promotores i organitzadores de la Festa. Al llarg dels anys, més i més entitats i organitzadors s'han anat sumant a la Festa, i a continuació n'analitzo la seva evolució.

Des del primer any hi ha 10 organitzadors diferents com a promotors de la Festa. Això és indicatiu del grau de participació que hi ha tingut en aquesta festivitat des d'un principi. Durant la primera etapa aquest nombre creix de forma esglaonada fins als 16 organitzadors. En aquest temps, es creen noves entitats com els Diables de Granollers que neixen a partir de la Festa i acaben duent la seva activitat més enllà de la Festa Major.

A les altres dues etapes, el nombre d'organitzadors augmenta considerablement respecte a la primera, però el nombre va fluctuant al llarg dels anys. Arriba a tenir un màxim de 29 organitzadors l'any 2013 i un mínim de 16 l'any 2019. En aquest temps, diferents organitzadors apareixen a la ciutat, alguns de forma espontània i d'altres que passen a fer vida pròpia.

En total, al llarg de quaranta anys hi ha hagut 67 organitzadors diferents. El fet que tants grups de persones diferents s'ajuntin per a celebrar una cosa en comú és un indicador de cohesió social. Aquesta, és una festa pensada per gaudir en societat i de forma participativa unint i creant una interacció social entre col·lectius que de normal no es trobarien. Com més ha anat creixent la Festa, i en conseqüència el nombre d'organitzadors, més s'ha potenciat la cohesió social.



Gràfic 4

Longevitat

No tots els organitzadors han tingut el mateix recorregut i al llarg de quaranta anys hi ha hagut entitats que han aparegut i d'altres que han desaparegut.

Els organitzadors amb més recorregut són la colla dels Blancs i la colla dels Blaus, l'Ajuntament, la Comissió de la Festa Major i l'Agrupació Sardanista. En contraposició, també podem dir que hi ha hagut 25 organitzadors que tan sols han participat en una ocasió. Fins i tot també tenim un altre tipus d'organitzadors, aquells que van aparèixer durant una temporada, però van deixar de fer actes per algun motiu. N'és un clar exemple la Societat Coral Amics de la Unió.

Els tipus d'organitzadors.

Segons el tipus d'actes que organitzen, es poden classificar els organitzadors en diverses categories. Des dels que només organitzen un acte cada any als que n'organitzen molts i de diferents hi ha un ampli ventall de possibilitats.

Organitzadors especialitzats

Aquests organitzen sempre el mateix tipus d'actes un any i un altre, no varien mai. Moltes entitats de la ciutat formen part d'aquest grup com ara l'Agrupació Sardanista. Només organitzen un acte i el fan dues vegades cada any. Altres entitats també fan el mateix, com ara els Xics de Granollers. Els castellers es preparen tota la setmana fent diversos assajos per l'actuació de Festa Major del diumenge. En el seu cas organitzen més d'un tipus d'acte, però no canvien la seva programació. Fins i tot, la Comissió de Festa major també quedaria classificada en aquesta categoria, ja que sempre s'ocupa de les mateixes coses: les competicions i altres actes.

En definitiva, tots els que no varien la seva programació d'un any a un altre.

Organitzadors puntuals

Aquests únicament apareixen una vegada en els quaranta anys d'història per un acte concret. Normalment, són o bé subgrups que no acaben continuant com per exemple Les Veïnes de Blaus, o bé alguna entitat o organitzador de fora de la ciutat com ara TV3. A vegades també trobem unions de subgrups que un any s'ajunten per organitzar un acte i prou com és el cas de Blautufarra i la Guita de Blaus.

Organitzadors polivalents

Aquí entren tots aquells que canvien tota o part de la seva programació de forma molt freqüent. Les dues colles entrarien en aquesta categoria. Des de fa ja unes dècades les colles busquen cada any un fil conductor per construir la Festa al seu voltant. Estan obligats, llavors, a buscar noves maneres de fer actes i demostrar capacitat per reinventar-se i ser creatives.

Blancs, Blaus, l'Ajuntament i la Comissió de Festa Major

Aquests quatre organitzadors són els que més actes han fet al llarg dels quaranta anys amb una distància abismal respecte la resta. Només aquests quatre promotors són responsables del 76% dels actes. Això sí, amb diferent pes segons cada etapa.

A la primera etapa, l'Ajuntament era qui organitzava més actes seguit de la Comissió. Durant els primers anys les dues colles encara eren entitats molt petites i no tenien la capacitat que podien tenir les institucions.

A mesura que avança la història, les colles comencen a créixer i a la segona etapa ja han avançat tant a l'Ajuntament com a la Comissió, triplicant-los en nombre d'actes organitzats. Aquesta proporció es manté a la tercera etapa i no fa pinta que hagi de baixar en un futur proper.

Amb aquest increment en el nombre d'actes que fan les colles a la segona i tercera etapa, la distància respecte a la resta d'entitats a la ciutat creix de forma exponencial. La colla dels Blancs passa de fer 11 actes l'any 1994 a fer-ne 77 l'any 2018. En el cas de la colla dels Blaus passen de fer-ne 18 l'any 1994 a fer-ne 83 l'any 2017.

Subgrups

El creixement de les colles s'explica amb l'aparició de subgrups. Va arribar un punt on les colles van veure la necessitat de subdividir-se per organitzar actes donat al nombre de gent que hi havia per colla. Això promou la cohesió social, ja que dins de les colles s'han de coordinar entre diferents grups de persones.

La colla dels Blaus va començar a identificar subgrups l'any 1994 i el primer va ser el Club de Rol Menrood. Entre el 1994 i 1996 ja van anar apareixent altres subgrups de Blaus, i la cosa no ha parat de créixer fins el dia d'avui. És cert que amb els anys hi ha hagut alguns subgrups que han desaparegut i han donat pas als nous que s'anaven creant.

La colla dels Blancs, no va començar a identificar subgrups fins deu anys més tard. Tot i que el primer subgrup que apareix a programa és a l'any 1997, no és fins al 2005 que clarament es veu una divisió i organització de tota la colla per subgrups. El primer subgrup Blanc identificat a programa va ser NAD.

A l'hora de valorar els subgrups de cada colla cal tenir en compte la magnitud de cadascuna. Blaus, al ser una colla més gran, té més gent organitzant actes, més pressupost i més públic. Per tant, també és lògic que tingui més subgrups.

Caldria també mencionar alguns dels subgrups més destacats al llarg de la Festa. De la colla dels Blaus, el Club de Rol Menrood i els Fòssils Blaus. Dos dels més experimentats a la Festa. Són els que més actes han organitzat a la Festa i amb diferència.

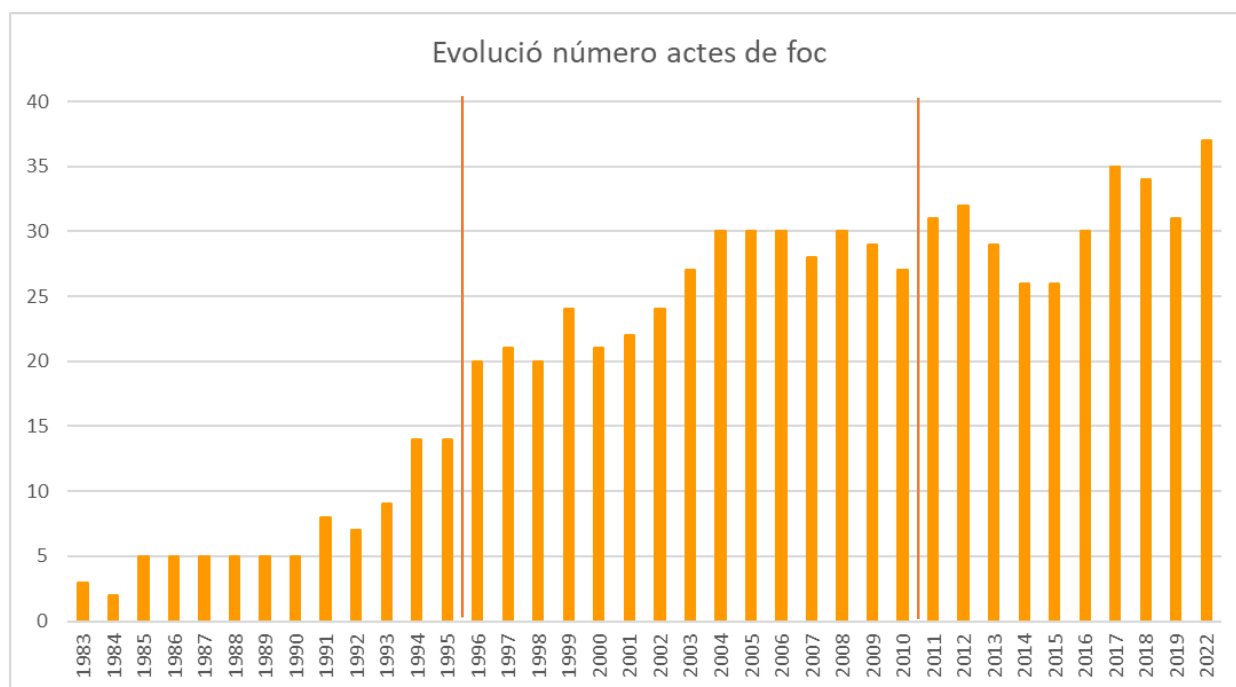
De la colla dels Blancs caldria destacar La Vella, el Correaigua i les Dames de Foc que són els tres grups amb més actes i més experiència. Tots tres fan tipus d'actes molt diferents, signe que Blancs és una colla molt diversa.

4.2.5. Actes de Foc

Evolució

En els quaranta anys de la Festa s'han organitzat 781 actes de foc que respecte el total vol dir que 1 de cada 7 actes porta aquest element. Com tots els punts d'aquesta anàlisi, els actes de foc es poden analitzar des de molts punts de vista, però em centraré en els més rellevants.

El *gràfic 5* representa el nombre d'actes de foc que hi ha hagut cada any. Veiem una evolució continuada en el creixement d'aquest tipus d'actes. Aquest gràfic segueix una mica les tendències del *gràfic 1* que representa l'evolució del nombre d'actes que hi ha hagut per any. Quan comença la segona etapa hi ha un creixement visible que perdura fins als anys 2004 – 2006 arribant per primera vegada a la trentena d'actes de foc. En els anys següents veiem una petita davallada. Tot i aquesta davallada, la segona etapa és la que més actes de foc concentra superant a la tercera etapa. En el salt de la segona cap a la tercera etapa també es pot veure un petit creixement i fins al 2016 els valors van fluctuant entre 26 i 32 actes. Aquesta fluctuació i falta de regularitat és la que fa que no hi hagi tants actes com a la segona etapa. Durant aquests darrers anys, els actes de foc han rebut una empenta arribant al número rècord l'any 2022 amb 37 actes. Clarament, després de dos anys sense festa, per culpa de la pandèmia mundial, tant les colles com altres entitats han volgut tornar amb força fent més actes de foc que mai.



Gràfic 5

Dies

Si mirarem com estan planificats aquests actes de foc al llarg dels dies, veiem com en termes generals, el dijous és el dia amb més actes de foc. Durant la primera etapa, el dia amb més concentració d'actes de foc era el diumenge on hi havia el Castell de Focs d'Artifici i la Traca dels 1.000 metres juntament amb la Tronada del Migdia. A mesura que passen els anys i cada vegada s'organitzen més actes d'aquest tipus el diumenge va perdent importància. Al canvi de segle, els actes es comencen a repartir de forma molt equitativa de dijous a diumenge. L'any 2003, el dijous pren el liderat i es desmarca com el dia amb més actes de foc. Actes com la Cercavila de Festes, el Correfoc de la colla Jove o el Ball del Drac petit són alguns dels actes del sisè dia amb presència de foc.

Distribució geogràfica

Si mirem la localització d'aquests actes de foc arribarem ràpidament a la conclusió que la gran majoria d'actes tenen lloc a la Zona 1, i dins de la primera Zona, a la Plaça de la Porxada. També podem veure indicatius de creixement de la Festa, no només en nombre d'actes sinó que també amb el nombre de localitzacions i, sobretot, a la tercera etapa quan hi ha un nombre considerable d'actes a la Zona 2. Alguns actes puntuals com la Traca dels 1.000 metres sí que es troben a la Zona 3, però tret d'excepcions no es veuen gaires actes en aquesta Zona.

Organitzadors

Pel que fa als organitzadors, tot ha variat molt a cada etapa. Al principi, La Comissió de la Festa Major i els Diables de Granollers, des de la seva aparició, van ser els que més actes muntaven. No va ser fins als inicis de la segona etapa que una colla no va començar a fer actes de foc. Els primers a fer-ho van ser la colla dels Blaus l'any 1994 i fins a l'any 1996 Blancs no registra un acte de foc. A la segona etapa, els subgrups de les colles van iniciar-se amb els actes pirotècnics i l'aparició de nous grups a les dues colles va ajudar a aquest fet. Aquí cal destacar que l'aparició d'alguns d'aquests grups es deu a la creació de bèsties de foc com la Guspira de la colla dels Blancs o la Gralla de foc de la colla dels Blaus. En aquesta segona etapa, qui més actes organitza segueixen sent els Diables, però les colles tenen un creixement important, sobretot la colla dels Blaus.

En els quaranta anys de la Festa, hi ha hagut actes de foc molt diferents uns dels altres. Des d'espectacles de foc als Correfocs i tota una sèrie d'actes que incorporen aquest element. Les colles van començar a fer aquests actes a la segona etapa i des de llavors s'han fet 65 tipus d'actes diferents organitzats per les colles, 34 d'aquest han estat blancs i 31 han estat blaus. Ara bé, si mirem el nombre d'actes que ha fet cada colla, Blancs n'ha organitzat 82 i Blaus 126. Podem dir que la colla més creativa ha estat la blanca, però la que més actes de foc organitza és la blava. De les entitats, qui més n'ha organitzat tant en número com en varietat han estat els Diables de Granollers.



Foto 6: Correfoc

Font: Ajuntament de Granollers

Cercavila

Per últim, vaig voler també analitzar els actes de foc que també són cercavila, és a dir, quins d'aquests actes de foc no eren estàtics i canviaven de localització en el seu transcurs. Els actes que incorporen aquesta característica són els correfocs, les carretillades i les cercaviles on hi ha algun element de foc present. En conjunt, el 34% dels actes de foc també són de cercavila. Això ens indica que el foc és un element molt versàtil que tant es pot fer en estàtic com en moviment cosa que dona per a molta creativitat.

Més enllà del que em deien les dades, quan he preguntat a experts de la festa sobre aquest tema m'han dit el següent:

Dani Bernabé: (minut 30:10)

“A Catalunya en general el foc és un element importantíssim de les festes majors. A més aquí Granollers tenim bèsties com els Torets, la Guita o la Gralla que també són identificadors de la ciutat. ... Veure i viure en directe actes propis de la Festa com la Cremada de l'Ajuntament és al·lucinant, et fa vibrar. No em puc imaginar una Festa sense els actes de foc.”

Jordi Reixach: (minut 27:05)

“El foc és un element essencial per la nostra festa, i per totes les festes. Són uns rituals que passaran sempre tant aquí com a la Patum de Berga o en altres pobles.”

“Pitu” Llobet: (minut 27:55)

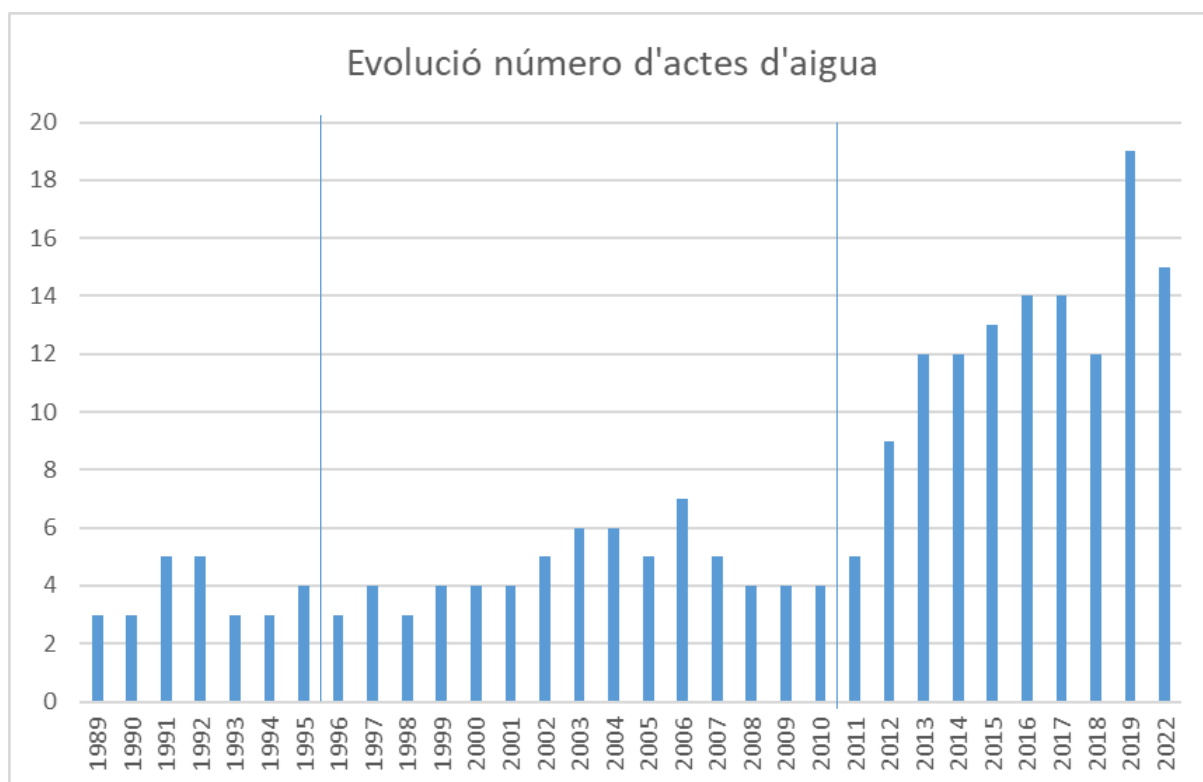
“Estem en una societat mediterrània on el foc és un element molt arrelat a la nostra cultura i, per tant, una Festa Major no s'entén sense un element com aquest.”

4.2.6. Actes d'Aigua

Una de les característiques que fa la de Granollers una festa especial és la inclusió d'actes d'aigua i la seva execució. L'acte més reconegut és el Corraigua. Aquest es porta fent des de l'any 1989 i ha continuat existint fins avui. Des d'aquell any, hi ha hagut 219 actes que han incorporat aquest element.

Número d'actes d'aigua

Fins a l'aparició del Corraigua, la Festa no havia vist mai un acte que incorporés el recurs de l'aigua. Els primers anys, el número d'actes va fluctuar entre 3 i 7 i es va allargar fins a l'any 2011, l'inici de la tercera etapa. Amb la nova etapa el número d'actes va escalar ràpidament fins a un màxim de 19 actes l'any 2019. Pel que fa al repartiment en dies, estan majoritàriament concentrats al divendres i el segon dissabte, coincidint amb els dies on s'organitza el Corraigua. La importància d'aquest acte és tal, que es va decidir fer un Corraigua infantil que va començar l'any 1994 i es celebra els mateixos dies que el Corraigua. Això encara accentua més aquesta concentració d'actes d'aigua en divendres i dissabte.



Gràfic 6

Localització

Si ens fixem en la seva localització, veiem com la Zona 1 és la que més actes té i la Porxada en torna a ser el punt central d'aquesta zona. Tot i ser així també es pot veure com a la tercera etapa les coses comencen a canviar i es busquen nous espais per a fer aquest tipus d'actes i així descongestionar la Zona 1 de la gran quantitat d'actes que acull. Actes com el Correllets, celebrat a la Zona 3, ajuden a aquesta diversificació d'espais.

Organitzadors

Pel que fa a aquest camp, Blancs porta la veu cantant i té un clar avantatge respecte a la resta d'organitzadors. Respecte a la colla dels Blaus, en concret, la distància és abismal. Només Blancs, és responsable de 3 de cada 4 actes d'aigua i dins de la pròpia colla fins a 16 subgrups diferents han organitzat actes d'aquest tipus, i això ens indica que no és només el subgrup Correaigua qui organitza actes amb aquest element. Per comparar amb Blaus, allà només 9 subgrups han organitzat actes d'aigua en els quaranta anys de Festa.

Aquesta dada deixa molt clar que l'aigua forma part de la identitat blanca i una altra que ho ratifica, és el nombre d'actes diferents que han fet. La xifra puja a 27 actes diferents mentre que l'organitzador que es queda més a prop, la colla dels Blaus, només n'ha fet 15.



Foto 7: Correaigua

Font: Ajuntament de Granollers

La realitat d'aquests actes

Amb aquest tipus d'acte hi ha un factor que no es pot controlar, i canvia cada any, la sequera. Cada cert temps el país es troba en un període de sequera i la Festa s'ha de saber adaptar a aquest tipus de situacions. Entre el 2007 i el 2010 tal com el *gràfic 6* ens indica, hi ha una davallada en aquests actes. Durant aquells anys, concretament el 2008, hi va haver una forta sequera que va comprometre la viabilitat dels actes que incorporen l'element de l'aigua. Al 2023, mesos abans de la Festa, ens trobem en una situació de sequera extrema i probablement farà que aquests actes es vegin molt reduïts o fins i tot anul·lats.

Mirant al futur, les dades no són optimistes. Per culpa del canvi climàtic, territoris com Catalunya estan passant per un procés de desertització. Això fa que cada vegada el clima s'assembli més al desèrtic i, per tant, l'abundància de les pluges a la primavera i la tardor que caracteritzen el nostre clima mediterrani es veu afectada. Vaig preguntar als entrevistats sobre la sequera i els actes d'aigua i aquesta va ser la seva resposta:

“Pitu” Llobet: (minut 28:44)

“Potser aquest any (2023) no tindrem aigua... Les colles s'han de reinventar i trobar una alternativa.”

Dani Bernabé: (minut 32:12)

“Crec que hauríem de prendre més consciència social, i si un any hi ha un problema perquè desgraciadament no plou, no passa res perquè durant un any prescindim dels actes d’aquest tipus.”

Anna Asbert: (minut 27:39)

“L’aigua forma part del nostre ADN de la Festa i de la nostra litúrgia i si l’hem de perdre, cal valorar com treballem aquest aspecte”

4.2.7. Actes de música en directe

En total hi ha hagut 2.226 actes que han tingut música en directe a la Festa Major de Granollers des de l’any 1983. Un 43% dels actes que hi ha catalogats als programes de la Festa porten música en directe. Cal especificar que hi ha casos on algun acte que en teoria no porta música en directe, en pot acabar portant a la pràctica, ja que moltes vegades les coses surten d’improvisat.

Dani Bernabé: (minut 34:07)

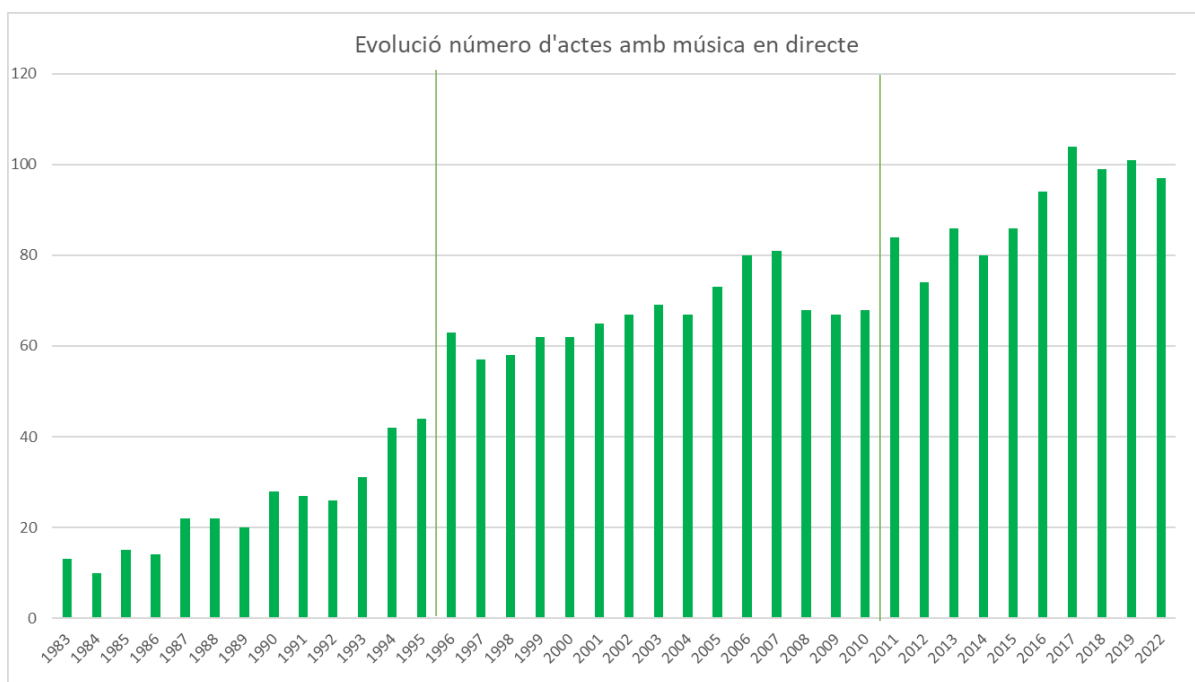
“És impossible imaginar-se una Festa Major sense els seus actes de música en directe”

Jordi Reixach: (minut 29:10)

“No sé si hi ha moltes festes majors que tinguin un disc de la seva pròpia música”

Evolució

La *gràfica 7* visualitza l’evolució del número d’actes de música en directe per any. D’entrada podem veure que hi ha una tendència que és constant des del principi fins el dia d’avui, i aquesta és creixent. Ara bé, aquest creixement no ha sigut igual durant els quaranta anys.



Gràfic 7

A la primera etapa, hi ha un creixement molt esglaonat i cada tres o quatre anys hi ha un salt. En aquests primers anys hi havia pocs grups d'animació de les colles i, per tant, moltes vegades venien grups d'animació d'altres indrets de Catalunya aquí a Granollers. Aquests podien venir per un acte en concret o per varis. Ara bé, la majoria d'actes que hi ha a la primera etapa corresponen a concerts, en la gran majoria d'orquestrats, cobles i grups de música d'arrel. En aquesta primera etapa, el nombre màxim d'actes d'aquest tipus en un any és de 44 l'any 1995 i hi ha una mitjana de 24 actes de música en directe cada any.

El canvi d'etapa, aquí, es veu de forma molt clara. L'any 1996 hi ha un salt molt gran respecte l'any anterior, passant de 44 actes l'any 1995, a 63 l'any següent. En aquesta segona etapa segueix havent-hi un creixement i dins dels actes de música en directe comencen a aparèixer grups d'animació dins de les colles que ja munten actes amb música en directe. Altrament, els concerts, tornen a ser el punt central d'aquests actes. Tot i seguir havent-hi moltes orquestrats i cobles, cada cop hi ha més concerts de rock i de grups de música no tradicional, ja que la Festa ha anat evolucionant en conjunt a la societat. És en aquesta etapa, on s'arriba per primera vegada als 80 actes de música en directe en un any amb un màxim de 81 l'any 2007. A més, la mitjana de 67 actes cada any puja molt respecte als 24 de l'etapa anterior. De fet, aquesta és l'etapa amb més actes de música en directe, més que la tercera i tot. En els últims tres anys d'aquesta etapa, hi ha un decreixement, segurament perquè el pressupost d'aquells anys no era tan alt a causa a la crisi.

L'any 2011, però, torna a haver-hi un salt considerable respecte l'any anterior i la tercera etapa és la que ha tingut una mitjana més alta amb uns 90 actes d'aquest tipus cada any. L'any que n'hi ha hagut més ha estat el 2017 amb un total de 104. En aquesta etapa, el creixement és esglaonat fins a l'any 2018, on la xifra s'estanca. Com ha sigut en les altres etapes, els concerts segueixen sent la part central d'aquest tipus d'actes, però amb menys diferència. En aquesta etapa, és cada vegada menys freqüent que orquestres i cobles facin concerts. En el seu lloc, moltes vegades hi ha Disc Joqueis o grups més petits.

Distribució en dies

Els actes de música, com el total d'actes, han tingut una distribució diferent a cada etapa, i a mesura que anaven passant els anys s'han anat redistribuint. Ara bé, sí que clarament es concentren en divendres i dissabte, com la totalitat dels actes de la Festa. Aquesta, no és l'única similitud que trobem entre els actes de música i el global. El dimecres, en els últims anys, ha avançat al dijous.

Distribució geogràfica

La localització dels actes de música en directe, depèn molt dels espais disponibles per acollir aquest tipus d'actes. La majoria d'aquests actes, són concerts, actes multitudinaris, pensats per a grans públics. Això vol dir, que els espais que han d'acollir aquests actes han de ser i tenir les característiques adequades per poder-ho fer.

Tot i que sembla difícil, a la Zona 1 hi ha diferents espais que compleixen els requisits necessaris per acollir els actes de música en directe. La Plaça de la Porxada, la plaça de l'Església, o la plaça Maluquer entre d'altres. De tots aquests, el que més actes acull és la Porxada. La Zona 1 és sempre la que més actes de música en directe té. Ara, la distància en nombre d'actes respecte a la Zona 2 i la Zona 3 no és sempre la mateixa. A la primera etapa es fan 42 actes més a la Zona 1 que a la Zona 2. A la segona etapa, la diferència augmenta fins als 334 actes més a la Zona 1 que a la Zona 2. Finalment, a la tercera etapa la distància es redueix a 200 actes.

La reducció de la diferència en nombre d'actes a la Zona 1 respecte a la Zona 2 a la tercera etapa s'explica amb l'increment d'actes en d'aquesta última. L'habilitació d'espais com l'Avinguda del Parc o el reaprofitament fet del Parc Municipal Torras Villà són dos components clau per aquest creixement en nombre d'actes. Concretament, el fet que es passin a fer actes a l'Avinguda del Parc, és fruit de la necessitat de buscar un espai més gran que la Plaça

Josep Barangé on la gent no cabia quan es feien concerts. És per això, doncs, que la distància entre la Zona 1 i la Zona 2 es redueix en aquesta etapa.

La Zona 3 sempre ha sigut la que menys actes ha acollit. Durant la primera etapa només 32 actes de música en directe van tenir lloc en aquesta zona tot i que a la segona etapa, aquest nombre va créixer a 111. Aquest creixement sobtat s'explica gràcies a un acte: la Nit Golfa. Aquest acte es celebrava al Parc de Ponent, l'espai més cèntric de la Zona 3 habilitat per acollir un acte d'aquestes dimensions. L'acte consistia en que el divendres i el dissabte a les 5 de la matinada es celebrava un gran concert on es portaven diferents grups tan coneguts com "El Chaval de la Peca". L'acte es celebrava dos dies, un l'organitzava Blancs, i l'altre l'organitzava Blaus. A la tercera etapa el nombre d'actes de música en directe en aquesta zona és de 67, principalment pels concerts que tenien lloc a la Plaça de les Hortes.

Organitzadors

En aquest cas, els organitzadors amb més actes són els següents:

Organitzadors de música en directe

Organitzador	Núm. Actes
Ajuntament de Granollers	387
Blancs	245
Diablers de Granollers	181
Comissió de la Festa Major	164
Blaus	88
Agrupació Sardanista de Granollers	80
Drac de Granollers	80

Taula 10

Cercaviles

Molts dels actes de música en directe, a part de ser els concerts, són les cercaviles que són acompanyats per grallers, o els correfocs acompanyats per timbalers. Seguint els criteris de l'apartat 3.2.2 he vist que el total d'actes en moviment que porten música en directe sobre el total és de gairebé un 20%, 1 de cada 5.

4.2.8. Actes Estrella

Els actes més repetits

A la Festa Major de Granollers hi conviuen els actes que s'han convertit en tradicionals, i expliquen l'essència de la Festa, amb actes que són el producte de la contínua innovació i la creativitat que caracteritza les colles, motivades per la competició. Perquè un acte s'hagi convertit en tradició a la programació, cal que hagi estat repetit durant un temps i hagi connectat amb el públic de la Festa.

Analitzant la freqüència de cada acte al llarg dels anys m'he adonat que hi ha una sèrie d'actes que s'han convertit en la columna vertebral de la Festa. Aquests són els que han sabut adaptar-se al pas del temps o han mantingut el seu públic. A mesura que passen els anys, hi ha més actes que es consoliden i cada any va augmentant el nombre d'actes fixes. Mirant la programació del 2022 he vist que de 193 actes, 35% tenen més de 10 anys d'antiguitat.

En total, hi ha hagut 28 actes que al llarg de la Festa s'han repetit més de 25 anys, 87 que s'han programat entre 10 i 25 anys i 493 actes que tan sols s'han programat una vegada. De la *taula 11*, en podem treure dues conclusions. En primer lloc, tenim més de 100 actes que s'han fet durant com a mínim deu anys, i aquest nombre anirà creixent a mesura que passin els anys.

Per altra banda, tenim 652 actes que no es repeteixen més de tres vegades. Això demostra que els organitzadors, en gran part les colles, són molt creatius i en molts casos fan actes pensats perquè es facin un cop i prou. Moltes vegades, aquests actes únics, van lligats a un fil conductor que acompanya la Festa i que canvia cada any. Això, potencia la creativitat i la capacitat de reinventar-se.

Tipus acte per freqüència

	Interval d'anys que s'ha realitzat	Número d'actes
Acte estrella	entre 26 i 38	28
Acte central	entre 10 i 25	87
Acte consolidat	entre 4 i 9	126
Acte de 2 o 3 anys	2 o 3	159
Acte únic	1 sol any	493

Taula 11

Els actes més repetits a cada etapa

Al veure que més de 100 actes s'han repetit deu vegades durant els quaranta anys de la Festa, em vaig preguntar: Quins actes expliquen la Festa? Per contestar-me la pregunta vaig decidir analitzar, primer, quins actes expliquen cada etapa, i finalment els que expliquen el global de la Festa.

A la primera etapa, els actes que es repeteixen més vegades són en part actes d'arrel com l'Arrossada popular o la Ballada de Sardanes, però també hi trobem actes de nova tradició com el Correfoc o el Concurs de Rajolers. En total hi ha 10 actes que es repeteixen en deu dels tretze anys que dura l'etapa. Per altra banda, en aquesta etapa hi ha 63 actes que es celebren un cop, ja sigui perquè no han tingut èxit, o perquè estaven pensats així.

A la segona etapa ja hi ha molts més actes que es repeteixen deu vegades o més, i són organitzats per les colles com ara el Pique de Gralles o el Corraigua. A més, comencen a entrar en aquesta llista totes les competicions que es van creant com l'Estirada de Corda o la Passada de Rajoles. Tots aquests actes que es van afegint en aquesta llista, n'hi ha uns quants que es conserven de l'anterior etapa. En total hi ha 41 actes que es repeteixen durant deu anys o més i hi ha un total de 252 actes que només es celebren un cop, molts més que a la primera etapa.

Finalment, a la tercera etapa, a part d'acumular els actes que ja s'anaven repetint en etapes anteriors també s'incorporen actes nous com la Disco Inferno o el RÈCORD QUINN ESS. Conjuntament, apareixen noves competicions com el Correvent. El nombre d'actes que en aquesta etapa igualen els deu anys (l'etapa dura deu anys), és de 67 actes i el nombre d'actes programats una sola vegada és de 254, molt semblant a la segona etapa.

Els més repetits

Si en comptes de mirar els actes més repetits a cada etapa, mirem els més repetits al cap de quaranta anys de la Festa, veiem que hi ha 28 actes que s'han repetit més de vint-i-cinc anys,

Actes celebrats cada any des de 1983

Nom Acte	Núm. Anys Celebrat
Cerimònia del Pregó de la Festa Major	38
Arrossada popular	38
Ballada de sardanes	38
La Traca dels 1.000 metres	38
Festa de cloenda	38

Taula 12

i 115 actes que s'han repetit durant deu anys o més. Curiosament, hi ha cinc actes que s'han repetit tots i cadascun dels anys de la Festa Major; aquests són els de la *taula 12*. Els actes d'aquesta taula, es poden destacar per raons diferents. Hi ha hagut actes que cada any s'han celebrat de la mateixa manera com l'Arrossada popular, o d'altres que han anat canviant d'espai com la Traca dels 1.000 metres o la Ballada de Sardanes.

Repetit vol dir el mateix que representatiu?

El fet que es repeteixin els actes més vegades no significa que siguin els que més importància tinguin o millor expliquin la Festa. Al cap i a la fi, la Ballada de Sardanes no té la importància que té l'Estirada de Corda en l'imaginari col·lectiu. Ara bé, cadascú pot donar la importància que vulgui a cada acte.

Finalment, podem treure altres conclusions de tot plegat, com per exemple de la gran creativitat que hi ha a la Festa, ja que en total hi ha 493 actes que han estat només programats una vegada, i molts de forma expressa. Principalment, les colles, s'encarreguen de buscar noves idees per fer actes nous any rere any. Subgrups com Paranoia, de la colla dels Blancs són un exemple de la versatilitat i creativitat que hi ha a la Festa. Aquest grup ha muntat actes tan diferents com espectacles de foc i un túnel del terror. En contraposició aquests actes que es programen només un any, també hi ha actes de les colles que es programen cada any de la mateixa manera, com el Corraigua.

La programació actual

Havent-hi tants actes que s'han repetit durant més de deu anys m'he preguntat quin era el nombre d'actes que l'any passat, el 2022, feia com a mínim una dècada que es realitzaven.

El nombre total d'actes que es van fer a la Festa Major l'any 2022 és de 193. D'aquest total 68 actes havien estat programats com a mínim deu vegades, és a dir, que un 35% dels actes eren repetits com a mínim per desè cop.

En canvi, si mirem el nombre d'actes que es feien per primera vegada, tenim 34 actes programats per primer cop. Tenint en compte que la Festa està molt establerta sobre els programes anteriors, que 34 actes nous es facin en un any és una xifra elevada. El 18% dels actes de l'any passat eren celebrats per primera vegada i que gairebé 1 de cada 5 actes siguin nous cada any parla molt bé de la contínua innovació i de la creativitat.

5. Entrevistes

5.1. Finalitat de les entrevistes

Després de crear la base de dades i analitzar-la vaig voler entrevistar a diferents personalitats de la Festa per poder posar una mica més de context tant a l'anàlisi com a les conclusions que n'havia extret fins al moment. També per preguntar-los-hi sobre la part més vivencial de la Festa que no es pot analitzar ni veure a través de les dades.

Volia que la gent que entrevistava complís tres requisits. En primer lloc, que tinguessin un recorregut i una experiència dins de la Festa, però que avui en dia encara estiguessin involucrats o fes molt poc temps que ho havien estat. D'aquesta manera aconseguia que els entrevistats tinguessin una visió transversal de la Festa, però que a la vegada també sabessin com està el panorama actual. A més, volia entrevistar a gent que tingués mirades diferents sobre la Festa i vaig decidir que volia un representant de la colla dels Blancs, un de la colla dels Blaus i un representant de l'Ajuntament.

Vaig acabar decantant-me per entrevistar a:

1. De la colla dels Blaus en Dani Bernabé. Una figura molt reputada dins de la colla i amb més de 25 festes majors a la seva esquena. Avui en dia segueix en actiu i implicat. No és estrany veure'l a sobre d'un escenari en un espectacle o animant la Festa pels carrers de la ciutat.
2. De la Colla dels Blancs en Jordi Reixach i mentre contactava per quedar amb ell se'm va presentar l'oportunitat de poder fer una entrevista doble amb no només en Jordi, sinó també amb l'Anna Asbert. Tots dos han format part de juntes de la colla dels Blancs durant anys i coneixen els secrets de la Festa. Avui en dia ja no estan a la junta, però encara es troben involucrats en actes de tant en tant.
3. De l'Ajuntament em vaig inclinar per l'opció d'en "Pitu" Llobet. Anys enrere havia estat part de la colla dels Blancs i fa ja molts anys va passar a ser tècnic de cultura de l'Ajuntament de Granollers. A més de la seva experiència coneix la Festa per dins des de diferents àmbits, tant de les colles com de la part més administrativa i logística. És normal veure'l amb una armilla taronja en actes com la Cercavila del Pregó vetllant pel funcionament de l'acte o fins i tot fent de speaker en algun acte com la Matinal de Competicions.

5.2. Preguntes

-Què evidència el creixement de la Festa?

Dani Bernabé:

- Una clara evidència és que abans, tu sorties al carrer i sabies on trobar-te amb la teva gent i ara si no quedes en un lloc concret és impossible degut a la gentada que hi ha a tot arreu.

Anna Asbert:

- Una altra evidència d'aquest creixement també va ser tot aquest fenomen tecnològic per organitzar la Festa des d'un punt de vista de planificació estratègica, gairebé de semblar una empresa. I no només a nivell econòmic, que també ens interessa perquè la Festa ha de ser sostenible, sinó també la necessitat d'organitzar-se i tenir clar què es fa cada dia i com arribar a tot. Buscar patrocinis, suports externs, totes aquestes coses que porten tanta planificació i fins i tot el fet d'adoptar un fil conductor cada any.

Jordi Reixach:

-Un símbol que la Festa s'anava fent gran és el número de furgonetes que es necessiten per muntar-la, que en un principi era una per colla i ara potser n'hi ha tres o quatre per cap.

-Tu quan consideres que comença el creixement de la Festa? I com el valores?

Dani Bernabé:

-Va començar cap a final dels anys noranta i des de llavors ha anat creixent a un ritme brutal a tots els nivells i cada vegada és tot més gran. Això té una part molt positiva, però també una part bastant negativa.

Entre aquestes parts negatives, a la Festa hi falta logística, infraestructura, mitjans... crec que ha agafat una dimensió potser massa gran inclús. Jo que munto espectacles a vegades em fa por i tot la quantitat de gent que hi ha. Cal controlar-ho, hi ha el risc que es descontrolï.

Abans no hi havia aquesta preocupació d'excés de gent al carrer i ara ja no saps com limitar un acte. Pots posar tanques, pots intentar posar uns límits, però a vegades fins i tot costa trobar espais on poder fer actes massius. Jo soc actor, i en la meua carrera professional, poques vegades he tingut tant públic com a la Festa Major.

"Pitu" Llobet:

-Principalment, diria que a partir dels anys noranta fins als dos mil, aquests deu anys diria que han estat anys de molt creixement. Aquest creixement és positiu ja indica que la gent té ganes de festa i que és una Festa Major que està molt arrelada a la ciutadania. Ara també cal ser conscients de la part negativa que això pot arribar a tenir per la ciutat.

Aquest creixement ha aportat un reconeixement arreu del país. Tècnics de cultura d'altres pobles de Catalunya ens pregunten que com ho hem fet i els responc que no hem sigut nosaltres, sinó la ciutat. La Festa és un dels identificadors de la ciutat.

Jordi Reixach:

-Jo crec que cap als anys 2.000 o així. Una mica abans, quan encara hi havia la Marta Sendra o abans que hi havia les megadecoracions, ja que això portava molta feina i ja començaves a muntar el dissabte abans de començar la Festa, que començava en dimecres.

Respecte a si ha de créixer més o no, que la gent faci el que vulgui. El que jo no soc partidari de començar a limitar coses i començar a posar pals a la imaginació de la gent crec que no s'ha de fer. Ara, crec que hi haurà un dia on tot baixarà.

Anna Asbert:

-Jo sí que recordo que al passar d'adolescent a més gran veure com de sobte, el cap de setmana estès que era al principi la Festa passa a ser més d'una setmana. I ara vist des de fora nou dies semblen molts.

La nostra Festa és tan gran i tan participativa que té molts actors i llavors no és feina nostra pensar en una possible reducció, això és alguna que cosa que té al cap altra gent. Tot i que a certs nivells pugui pensar que nou dies de Festa és una bestiesa no seré partidària de reduir-ho perquè ara, mateix estem omplint, estem potenciant la cultura i la participació i no et diré mai que això es redueixi. Ha de créixer més? Si la gent és participativa i la Festa hi arriba, mentre sigui més important aquesta participació que els punts febles que tenim em sembla bé. Jo crec que sí que hem de créixer cap a aquella gent que no és part de la Festa i incloure-la.



Foto 8: Repte

Font: Ajuntament de Granollers

-De cara a futur, la Festa ha de continuar creixent o s'ha de reduir?

Dani Bernabé:

-Jo no faria créixer la festa molt més, ni ampliaria els dies que dura. Aguantaria els nivells que hi ha ara tant com fos possible. És maco fer-la créixer, però realment ens hem de preguntar si Granollers està preparada per una festa tan gran.

“Pitu” Llobet:

-La Festa ha crescut i creixerà, però estem en un moment on hem de començar a veure quins són els límits perquè són molts dies i hi ha molta gent implicada. El futur és esperançador, però alhora hem de ser conscients del que tenim entre les mans i que si ha de créixer més ha de ser de forma escalada. El volum que té ara la Festa està bé, no crec que siguin necessaris més dies.

-Els quatre dies històrics encara tenen la mateixa importància?

Dani Bernabé:

-Penso que avui en dia ja ha quedat una mica diluït. Hem arribat a un punt on tots els dies són importants, cada dia hi ha una oferta d'actes immensa. Si que els actes, potser, més esperats es mantenen en aquests dies més tradicionals, però també hi ha actes tan importants com el Repte que se celebren fora d'aquests dies.

“Pitu” Llobet:

-Hem de tenir en compte d'on prové la Festa i saber que va començar amb aquests dies i prou. Són dies històrics, però perquè s'han arrelat amb esdeveniments molt tradicionals de la Festa i de la ciutat. Sí que és cert que és majoritàriament en aquests dies quan la gent de la comarca més ve i això fa que es concentri més gent que en els primers dies. Ara, per mi històrics ho són tots, no en destacaria cap.

Anna Asbert:

-Jo crec que sí que hi ha una frontera evident. Per mi, no hi ha dues festes, però sí que hi ha una diferència evident entre el dissabte-dimecres i el dijous-diumenge, per vàries raons. Els actes centrals o més històrics es concentren en aquests dies, molts dels actes competitius es concentren aquí també, la majoria de gent que ve de fora també ve aquests dies i des del punt de vista organitzador aquests són els dies més complicats.

Jordi Reixach:

-Crec que abans hi havia com una obsessió a dir que les colles havien de fer actes de dijous a diumenge, però no té molt sentit.

-Que la Festa hagi crescut tant dona peu a que es creïn nous grups organitzadors?

Dani Bernabé:

-El fet que la Festa hagi crescut tant és una responsabilitat. Ara quan s'organitza un acte hi ha una pressió afegida darrere i això fa que qui vulgui començar ara a muntar actes ha de tenir una ment molt oberta i unes taules per poder lidiar amb tot el que comporta. Això pot portar a que costi crear nous grups i tot i que en els últims anys s'ha intentat, la gent que entra ara nova es crema ràpid. I aquí ja entren diversos factors de per què passa, però necessitem que la Festa cuidi als seus organitzadors i ajudi a evitar això.

Anna Asbert:

-Sí, jo crec que sí. Jo abans pensava que amb això del creixement, Blancs, hem pogut créixer molt perquè tot i ser menys, ens hem mantingut en la mateixa proporció de gent que anys enrere i, per tant, vol dir que estem creixent més i que nous grups van sortint. Hi ha gent que acaba enganxant-se a la Festa per una tonteria i acaba sent organitzador, a mi m'ha passat. També veus que la gent té ganes de participar i tot i que a vegades no la trobi, si tu els estires l'acaben trobant.

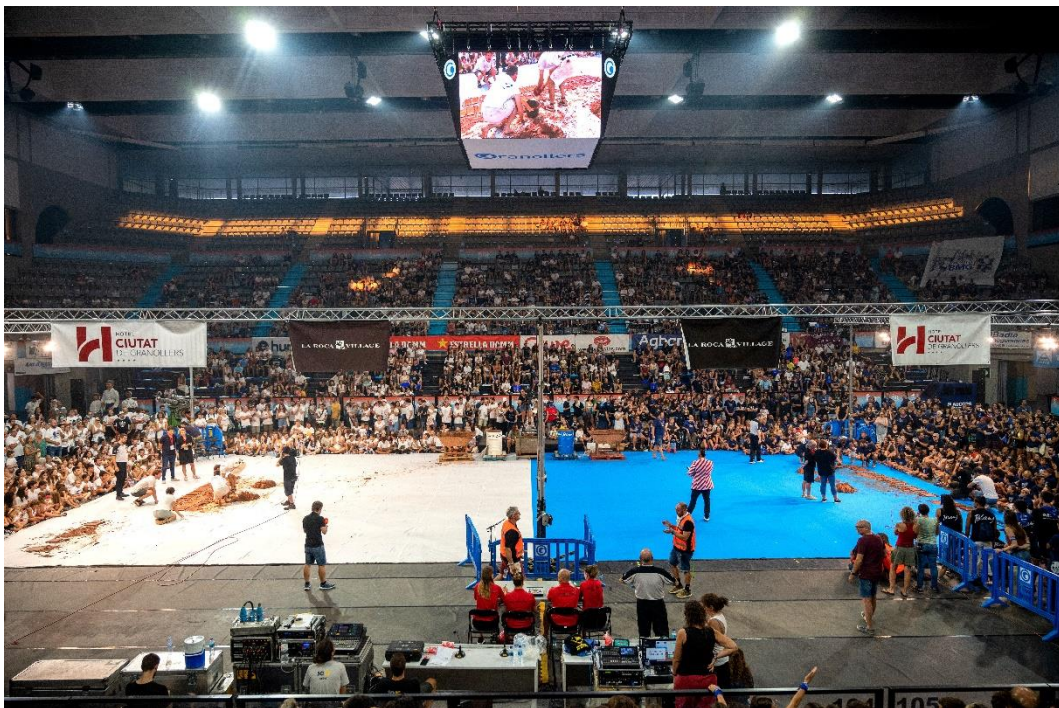


Foto 9: Concurs de Rajolers 2022

Font: Toni Torillas

-Què fa que un acte nou es vulgui repetir?

Dani Bernabé:

-En primer lloc, la resposta del públic, ha de tenir un cert èxit, ha d'encaixar bé a la Festa, independentment de la temàtica que tracti, que hi participi molta gent de colles, ha de buscar aquesta participació.

“Pitu” Llobet:

-Els actes nous és la ciutat qui els consolida. Les colles no paren de pensar coses i nous actes a fer, la Festa major mai és igual, sempre canvia alguna cosa i això la fa única. Un acte que pot haver anat molt bé durant uns anys pot desaparèixer i al mateix temps en poden aparèixer de nous.

Jordi Reixach:

-És que no tots els actes s'han de consolidar, quin sentit tindria que encara féssim el karaoke com el fèiem abans havent-hi tantes alternatives més divertides de fer el mateix? Cap. El que s'ha de morir, que es mori i el que s'hagi de seguir que segueixi. Jo no soc partidari de mantenir actes només perquè s'han fet sempre. Si es manté és perquè la gent que està dins tenen ganes de fer-lo i perquè dona un rendiment

-Blancs i Blaus han de fer actes junts?

Dani Bernabé:

-Jo crec que s'hauria de provar, com a experiment. Si ajuntem el potencial que tenen les dues colles es poden fer actes molt atractius.

“Pitu” Llobet:

-Sí, però no. Sí perquè són els artífexs de la Festa i un acte conjunt voldria dir que tothom participa, però a les colles els agrada mantenir els seus actes i el que és blanc, és blanc i el que és blau, és blau dins de la competició sana de la Festa. Si no es fan actes conjunts, és perquè no hi ha la necessitat.

Anna Asbert:

-Ja en fan alguns, però no hi ha moltes ganes que així sigui. Si hi han de ser han de sorgir de forma natural perquè la gent ho vol així. La Festa també ha de ser improvisació i ha de ser el que surti a cada moment. Hi ha hagut etapes on es pot col·laborar més, i altres que no tant.

-Es poden viure dues festes diferents? Una més lligada a les colles i una de més tradicional?

Dani Bernabé:

-Aquesta és la grandesa de la Festa, i no és gens incompatible. Precisament, la nostra Festa conserva aquesta dualitat sense problemes i és importantíssim que sigui així.

“Pitu” Llobet:

-Sí, però per mi no hi ha dos models, n’hi ha tants com persones viuen la Festa. Per mi aquests dos “models” són una festa única i després cadascú té el seu model de festa depenent de com la viu.

Anna Asbert:

-Jo crec que això és un deure de l’Ajuntament. Al final nosaltres, Blancs i Blaus som entitats que fem el que ens ve de gust fer. Al llarg de quaranta anys hem anat evolucionant i hem anat veient quins són els buits i què hauríem de fer i no estem fent i també ens preocupem d’aquests aspectes. Al final, però, qui té l’obligació que la cultura sigui per tothom, de garantir que ningú hi tingui dificultats d’accés, de garantir tothom troba el seu lloc, és l’Ajuntament. Potser les colles tenen buits per algun tipus de públic i és l’Ajuntament qui els ha d’omplir i a vegades ja ho fa, però no sempre ha estat així.

-Per tu, quins actes són els més representatius de la Festa?

Dani Bernabé:

-Per mi els actes sense els quals la Festa no tindria sentit són el Repte, el Concurs de Rajolers, la Passada de Rajoles, l’Estirada de corda... n’hi ha molts! Si te n’hagués de dir algun diria que hi ha d’haver un espectacle, un show.

“Pitu” Llobet:

-Els que més representen la Festa són els actes de les colles, els de les entitats, els de competició i els actes de festa major, però no et posaria cap tipus d’acte per davant de cada altre.

Jordi Reixach i Anna Asbert:

-L’estirada de corda, el Repte, la Cerimònia del Pregó, el Concurs de Rajolers, el Correfoc i el Corraigua.

-Què identifica la colla?

Dani Bernabé:

-Gaudim de la Festa Major i defensem molt l’espectacle, la farra, el jaleo, la canya. Crec que als Blaus ens identifica molt això, sense voler dir que no siguem gens intel·lectuals, però sí que defensem molt a capa i espasa aquesta part de la Festa.

Anna Asbert:

-El fet de sentir-te part d’un col·lectiu i celebrar la Festa. És també un espai de trobada amb una fàcil identificació només posant-te un mocador.

-Quin camí ha hagut de seguir la colla per evolucionar al llarg de quaranta anys?

Dani Bernabé:

-Ha sigut renovar-se o morir. Adaptar-nos als tempos de la gent, als seus gustos, als canvis de la societat però mantenint les tradicions. És necessari que la Festa vagi avançant amb la societat.

Jordi Reixach:

-Hi va haver-hi una època on un seguit de gent que vam treballar molt perquè blancs es comencés a fer gran i pensàvem molt en com guanyar la Festa per fer que vingués més i gent. Això deu fer ja uns 20 anys i ara la gent ja no pensa tant amb l'aspecte competitiu.

Anna Asbert:

-Blancs ha fet molta feina d'obertura i de trencar certs tòpics i estereotips i acollir a tothom.

-Com planteja la colla la programació?

Dani Bernabé:

-És un tema complicat, però la planteja intentant que hi hagi una graella molt variada. Buscant que hi hagi actes per tots els públics i a la vegada intentant no repetir-se.

Anna Asbert:

-Normalment tens un esquelet d'actes que saps que es continuaran fent any rere any encara que pateixin modificacions, millores, canvis, etc. Llavors cada subgrup de la colla va pensant què voldria fer i a quin espai del calendari ho voldria ubicar. A partir d'aquí es consensua i es posen d'acord. Llavors amb aquest esquelet li vas afegint coses i més actes.

-El fet de perdre una festa fa canviar la programació de l'any vinent?

Dani Bernabé:

-No ho crec, si en perds una no. Si en perds dues o tres ja t'ho comences a plantejar. Al final, perdre una Festa és el més normal del món i potser canvia algun detall, però en general diria que no. Pensa que per guanyar una festa major hi intervenen molts factors, i pot ser que un any no guanyis perquè l'altre ho ha fet millor, no perquè la teva colla hagi fet res malament.

Jordi Reixach:

-Mira, jo crec que quan una colla porta dues o tres victòries es relaxa, això està claríssim. Les ganes de la gent de voler guanyar i voler-se reinventar crec que es noten. Jo no seria partidari que guanyés sempre la mateixa colla. La gent evoluciona i fins i tot els Blaus, han anat buscant maneres per guanyar la corda i al final ho han aconseguit.

-Les colles “viuen” dels actes d’anys anteriors? S’intenta sempre innovar?

Dani Bernabé:

-Tinc la sensació que als últims anys ens hem relaxat una miqueta, però sempre s’intenten pensar actes nous. Potser ens falta més empenta, més atreviment. Jo soc una persona que m’agrada arriscar i penso que hauríem de ser més flexibles.

Anna Asbert:

-Mig i mig. Hi ha uns actes que vius d’ells i que es seguiran fent perquè agraden i també hi ha ganes d’innovar perquè la gent té idees i té ganes de fer coses noves.

-L’Ajuntament limita a les colles?

Dani Bernabé:

-Sí. L’ajuntament no arrisca. Ells es troben en una zona de confort on ho tenen tot controlat i aleshores, per mi, ens limita a les colles. Cal més subvenció de l’ajuntament perquè fem una Festa molt gran i la fem pel poble, no oblidem això. Durant nou dies estem currant i suant la samarreta durant moltíssimes hores i hi ha molta dedicació per part de les colles. Evidentment, jo no puc demanar segons què, però que l’Ajuntament no ens talli les ales.

-Quins són els actes que identifiquen més la colla?

Dani Bernabé:

-Jo crec que els actes de foc identifiquen moltíssim a la colla dels Blaus, els espectacles i els actes que estan fora de programa. Blaus té un acte que l’Ajuntament no ens deixa posar a programa, i ja ens està bé que sigui així, ja que no són considerats políticament correctes. Un és la Processó del Sant Blau. Té un públic fidel que també ha anat creixent com la Festa i és un acte que barreja tradició i innovació.

Jordi Reixach:

-Al cap del temps van canviant. Avui no m’imagino els Blancs sense les Guapes o sense que Paranoia vagi fent de les seves, o certa gastronomia. També el Correigua, les Dames de Foc...

-Quins actes han marcat la colla?

Dani Bernabé:

-N’hem fet molts de molt guapos. Recordo el zoo que vam fer al Parc Torras Villà durant tota una jornada, va ser màgic, espectacular. Va ser un acte organitzat per Mesclat de Blaus, un grup que aconseguia reunir tots els subgrups de la colla per a fer els millors actes.

Anna Asbert:

-El Musical, la Gala del Cinema, el Túnel del Terror... Actes que ajunten a diferents subgrups per fer una superproducció.

-Existeix la clau de l'èxit per guanyar una Festa?

Dani Bernabé:

-Jo crec que això no ho sap ningú, perquè sinó, la guanyarien els mateixos cada any. Evidentment, cal ser original, fer un acte molt espectacular, un acte recordat, que trenqui...

Anna Asbert:

-Sí, jo crec que sí. Va molt lligat a la unitat de colla que tira endavant i que està molt al carrer. També hi ha un tema més tabú, que la gent no li agrada parlar, que és més fàcil guanyar una Festa quan l'altra colla no ho fa bé. Quan l'altre no està en el seu millor moment és més fàcil aprofitar aquest avantatge, i a nosaltres això ens passa. Al final Blaus té més potència en molts sentits i per tant ens és més fàcil a nosaltres tenir actitud guanyadora que no pas a ells.

"Pitu" Llobet:

-Si una Festa està ben preparada, té un bon fil conductor, la gent s'ho creu, tot això fa més fàcil guanyar la Festa. Una cosa que també va molt bé és que surti bé el repte i és la primera imatge de competició a la Festa i allà es comença a respirar que aquest any sí o que aquest any no.



Foto 10: Estirada de Corda 2022

Font: Toni Torillas

-Quina és la importància del fil conductor?

Dani Bernabé:

-Personalment, penso que el fil conductor, a vegades, et limita. Està molt bé que hi sigui, però també limita la creativitat ja que tot ha d'anar en conjunt amb aquest fil conductor. Aquest, el decideixen un grup reduït de persones i a vegades pot ser que no et vagi bé, però t'has d'aguantar.

-En anys de crisi l'Ajuntament planteja la Festa de forma diferent?

"Pitu" Llobet:

-Ningú imposa el que es fa en aquests anys i les colles tampoc són responsables de vetllar del bon funcionament de la ciutat. Les colles han de fer festa i és l'Ajuntament qui ha de mirar perquè aquestes situacions no siguin un entrebanc per a la Festa.

-El pressupost per la Festa és sempre el mateix? Aquest ha incrementat al mateix ritme que la Festa?

"Pitu" Llobet:

-Evidentment, al llarg dels quaranta anys ha anat canviant. De fet, el primer any les colles només van rebre 25.000 pessetes i en un principi aquests diners s'havien de tornar. L'Ajuntament al final no va demanar que es tornessin, però també ajuda a veure com ha canviat tot i avui en dia no són 25.000 pessetes el que es dona a les colles, és molt més. Ha crescut tal com ha crescut la Festa, i avui en dia podria ser més gran. Ara bé, Granollers és una ciutat que també celebra altres festes i acull competicions esportives. S'haurien de destinar més diners a la Festa? Sí, però no es pot arribar a tot.

-En funció de què es programa un acte?

"Pitu" Llobet:

-Com la Festa, els actes han anat evolucionant durant tot aquest temps i les colles també. Les colles han arribat a fer actes massius i actes que tenen èxit se'ls busquen nous espais per seguir creixent, i a la inversa, si un acte va desapareixent cada cop es farà en espais més petits. Ara bé, les colles són assembleàries i programen en funció del que decideixen.

-La Comissió sempre s'encarrega d'un tipus d'actes que estan molt consolidats, hi ha algun propòsit d'innovació?

"Pitu" Llobet:

-La Comissió també evoluciona i busca maneres de fer-ho. En el seu moment, va decidir fer el Rajol, fer domassos i altres coses que ja no es fan. Aquesta s'encarrega de reunir-se amb les colles i d'intentar també programar els seus actes.

-La Festa Major de Granollers també s'inspira en altres festes?

“Pitu” Llobet:

-Ara, podríem dir que som molt egoistes i que no. Com que tenim la nostra, ens sentim molt orgullosos i anem amb el cap ben alt, per que la nostra festa és la millor. Ara bé, sí que es miren coses de fora que funcionen. Tot i que jo diria al revés, la gran virtut d'aquesta festa és la capacitat que es va tenir de crear-se del no-res, des de sota, des de gent que tenia ganes de fer coses i que ha inspirat a moltes altres. És conegut que a tota la comarca hi ha diferents municipis que han imitat aquest estil de festa amb dos, quatre colors, la simbologia dels noms... Han adaptat la nostra festa a la seva manera, però amb el mateix rerefons.

I sí que es miren coses a fora, la Tronada, que va sortir en el seu moment era per les tronades de despertar que es feien. Tots sabem que les tronades venen de la zona de València; allà funcionen d'una altra manera. Nosaltres aprenem d'allà i fem la Tronada aquí.

En aquests moments, però, podríem dir que som una mica altius i ens reconeixem per la nostra festa. Que vinguin els altres i s'inspirin en nosaltres, després del que hem creat i com ho hem creat podem i estem orgullosos de tot plegat.

-Com es planteja l'Ajuntament mantenir viva la Festa en aquest futur pròxim?

“Pitu” Llobet:

- El futur? Jo el veig bé, esperançador, vull dir són quaranta anys, n'hem d'anar a fer quaranta més, o vuitanta encara que nosaltres no ho veiem. Aquesta és la gràcia de la Festa, que si decau una mica pot tornar a créixer perquè no hi ha res que ens mutili. Les festes majors que es basen en la religió, quan hi ha una baixada de creients es veu afectada, si hi ha una festa que consisteix a baixar un riu i no hi ha riu per sequera també es veu afectada. En canvi, la Festa Major de Granollers té l'avantatge que sap i pot evolucionar.

-L'Ajuntament limita la Festa?

“Pitu” Llobet:

-Sí, ras i pla, sí. No té tant el paper de limitar com el de vetllar perquè la ciutat mantingui la seva funcionalitat més enllà de la Festa, i la neteja és un límit, la convivència és un límit, la seguretat és un límit, l'economia és un límit. Si entenem que això són límits, aquests els posa l'Ajuntament. Les colles també en posen, si avui en dia tenim un Punt G és gràcies a les colles tot i que físicament el posi l'Ajuntament. Posar límits a vegades és bo, ja que es poden superar i tirar endavant.

-L'Ajuntament limita a les colles?

"Pitu" Llobet:

-Els mateixos a vegades es limiten i ells són conscients de fins on arriben i què tenen a les mans. Les colles ja voldrien fer un Corraigua de tota la ciutat o altres coses. Al final, les colles també es limiten i l'Ajuntament és qui ha de vetllar però.

-El sentiment de pertinença a una colla és essencial per entendre la Festa?

Dani Bernabé:

-Jo crec que sí. La pots arribar a entendre, però viure-la no perquè es viu molt diferent si formes part d'una colla amb el teu mocador i la teva samarreta.

"Pitu" Llobet:

-Sí, per entendre la Festa l'has de viure i a més fer-ho des de dins, participant i organitzant.

Anna Asbert:

-Sí. Per gaudir-la no, però per entendre-la sí. Tu pots venir a Granollers, no posar-te cap mocador i gaudir de la Festa, però si vols entendre la nostra Festa cal posar-se un mocador i anar amb la gent que està implicada.



Foto 11: Veredict 2019

Font: Ajuntament de Granollers

-Per entendre la Festa l'has de viure?

Dani Bernabé:

-Per molt que l'expliquis de mil maneres el sentiment de viure-la no es pot traduir en paraules.

Jordi Reixach:

-Sí, et pots quedar fora d'un acte mirant, o pots entrar i viure-la.

-Què fa especial a la Festa? Què la fa única?

Dani Bernabé:

-El que la fa única és que té una identitat molt pròpia i personal. Precisament, el que la fa molt pròpia són les colles, són els Blancs i són els Blaus, són les grans protagonistes.

Jordi Reixach:

-Que hi hagi una sèrie de persones que la viuen de la forma que ho fem. Jo porto molts anys muntant barres i la gent de fora es pot pensar que cobrem per fer aquesta feina, i no, ho fem perquè forma part de la Festa i perquè volem que la Festa tiri endavant.

-Si haguessis d'explicar la Festa a algú que no la coneix com ho faries?

Dani Bernabé:

-A vegades he convidat gent a la Festa i els he explicat que si venien viurien una experiència única i irreplicable, que no trobaran res igual. Potser trobaran coses millors, coses pitjors i fins i tot coses semblants, però res igual a la nostra Festa, i els que han vingut, m'han donat la raó.

Jordi Reixach:

-Són dues colles que organitzen actes i competeixen per a veure qui ho fa millor. I el premi? No, el premi és organitzar el pregó de l'any següent. El premi, realment és guanyar la Festa Major. A partir d'aquí també pots començar a explicar la resta.

Anna Asbert:

-Quan tu expliques a la gent de fora la Festa, les cares d'estupefacció són brutals. Nou dies, tot ho fan les colles, el premi és guanyar i sentir-se part de la colla, i cal estar amb la teva colla al 100%.

-La Festa és prou inclusiva?

Dani Bernabé:

-Jo crec que hem anat evolucionant amb aquests temes, com ha fet la societat. La gent ha anat obrint la mentalitat i des de les colles ja treballem perquè la Festa sigui inclusiva. Aquests temes, és important que estiguin al carrer.

"Pitu" Llobet:

-No, mai s'és prou inclusiu. Es treballa perquè sigui així, però mai s'és prou inclusiu. S'estan fent passes en consolidar que tothom pugui participar dins la Festa, però els barris no estan dins de la Festa, els nouvinguts no estan dins de la Festa. Sí que hi ha barris i gent nouvinguda que participen activament a la Festa, tot tipus de gent està a la Festa. Cal seguir treballant perquè sigui encara més inclusiva? Sí, i tant i ja s'està fent. Ara, la societat és inclusiva? Qui em digui que sí, no me'l crec.

Anna Asbert:

-La Festa Major és molt grossa. Com a element tan gros que és, d'una banda, hi ha cabuda per molta gent, però per altra banda, també genera exclusió, la Festa és com una petita societat. Tot i així, com que és una cosa que es fa des de la participació ciutadana i des de baix és un lloc que cada cop és més fàcil entrar-hi, i en aquest sentit som una mica millor que la societat, però hi ha camí per fer.

-La Festa està pensada per tots els públics, o només per uns col·lectius en concret?

Dani Bernabé:

-S'intenta pensar per a tothom. A vegades, hi ha sectors que estan una mica oblidats com la gent gran que potser no tenen prou actes dedicats a ells.

"Pitu" Llobet:

-La Festa està pensada per tothom, però la gaudeixen uns quants perquè són els que la tiren endavant. Qui si posa hi té lloc. Gent que té 60 anys i són els més festers i gent jove que se la mira per sobre l'espatlla.

Anna Asbert:

-Jo crec que està pensada per tothom i fujo de tota crítica que digui això perquè la pots gaudir des de qualsevol punt de vista. Ara, si la vols viure al 100%, involucra't.

-Què és el millor de la Festa?

Dani Bernabé:

-La seva gent, les colles perquè en són els protagonistes, els que la fan vibrar. La Festa Major de Granollers no s'entendria sense la seva gent.

"Pitu" Llobet:

-La gent.

Jordi Reixach:

-El millor de la Festa és que jo i l'Anna Asbert portem molt temps sense veure'ns, però perquè un noi de divuit anys em demana que anem a parlar de la Festa i ens ajuntem un dia qualsevol per parlar-ne. Tu, si ets "festero" i ets de Blancs, ho ets tot l'any i fas el que faci falta per la Festa.

Anna Asbert:

-És el lloc on he après més a la meua vida.

6. Conclusions

Després de mesos dedicats a aquest treball de recerca puc dir que m'he informat, he conegut i he après molt sobre la Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers i la seva evolució al llarg de quaranta anys. En tot aquest temps, la Festa ha crescut i a través d'aquest treball he vist com ho ha fet i qui ha estat responsable que sigui així.

La part més tediosa del treball ha estat, sens dubte, el procés de creació de la base de dades, ja que escriure i classificar cadascun dels 5.108 actes de la Festa en un Excel comporta moltes hores de feina.

Fins ara, però, no existia una eina com aquesta a la ciutat i d'ara en endavant la base de dades pot ser emprada tant per les colles com per l'Ajuntament. Pot ajudar a mantenir un registre de tots els actes que es vagin fent en un futur i també pot ser objecte de moltes anàlisis diferents. La gràcia d'aquesta base de dades és que és analitzable des de molts punts de vista i la meua anàlisi és una de les moltes que es poden arribar a fer.

Amb aquesta anàlisi buscava demostrar aquest creixement de la Festa i algunes dades que m'han permès fer-ho són les següents:

- El número d'actes organitzats, que ha passat dels 32 el primer any, als 193 de l'any passat amb un màxim de 254 actes organitzats l'any 2018.
- El número de localitzacions utilitzades ha passat de 12 l'any 1983 a 32 al 2022 amb un màxim de 42 al 2017.
- El número d'organitzadors s'ha multiplicat per vuit, dels 10 inicials als 81 que inclouen els subgrups de les colles.
- L'evolució en el número d'actes que organitzen les colles que ha passat de ser del 10% inicial a un 56% actual.
- L'augment en els diversos tipus d'actes com els de foc o els d'aigua que a part de ser elements característics de la Festa han aconseguit créixer.
- El número de dies que dura la Festa. Cada vegada s'han necessitat més dies per a poder organitzar el nombre d'actes que es volien fer. Hem passat de tenir una Festa de quatre dies a tenir-ne una de nou.

A part d'aquestes dades, n'hi ha moltes més que poden ajudar a entendre aquest creixement, però aquestes són les més destacades.

Per a l'anàlisi, el fet de dividir la Festa en tres etapes m'ha ajudat molt i m'ha permès veure com en diferents moments el creixement ha estat més accelerat i en altres moments no ho ha estat tant.

A la primera etapa, quan es van assentar les bases de la Festa, el creixement que hi va haver va ser molt esglaonat i sense grans salts. El canvi, la segona etapa, sí que suposa una primera explosió de la Festa que comença a créixer a un ritme sense precedents. És en aquesta segona etapa on sorgeixen molts dels actes que celebrem avui en dia. Finalment, la tercera etapa hi ha una altra explosió de la Festa que ja gairebé arriba als 200 actes per any durant tota l'etapa. En aquests últims anys, la Festa ha arribat al seu punt àlgid i ha lluit en la seva màxima esplendor.

A partir d'ara, és molt possible que ens trobem a l'inici d'una quarta etapa després de la crisi sanitària de la Covid-19. Probablement, en aquesta etapa, el nombre d'actes no creixi molt més respecte a la tercera etapa, i cada vegada veiem una Festa més diversa tant en els espais com en els organitzadors. Això poder serà degut a la necessitat que té la Festa de descentralitzar-se respecte a la Zona 1 i la seva capacitat de reinventar-se. La Festa segueix amb els ulls posats en objectius com fer-se més inclusiva i buscar la màxima participació ciutadana, i amb el potencial que té és fàcil pensar que ho aconseguirà.

Més enllà de l'anàlisi, el fet de poder entrevistar a quatre persones amb una àmplia experiència a la Festa m'ha servit per entendre aquesta evolució. També, per veure una part més vivencial i humana de la Festa que no es veu a través de les dades. He pogut veure que la Festa té un component que la fa única, i aquest és la participació ciutadana. Les colles i les entitats estan formades per gent de carrer i sovint, qui està involucrat en una entitat també ho està amb una colla. La nostra Festa ha estat construïda des de baix, però amb l'objectiu de convertir-se amb el gran esdeveniment que és avui en dia i per fer aquesta transformació no ha hagut de sacrificar mai la seva identitat.

Avui en dia, la Festa, segueix sent organitzada per gent de la ciutat que té ganes de muntar i de celebrar una Festa on el premi és simplement guanyar-la. Gent que es deixa la pell cada any perquè la ciutat visqui durant nou dies una experiència única.

És aquesta participació ciutadana la que també ha fet que al llarg dels anys hagin aparegut entitats gràcies a la Festa: els Diables, el Drac de Granollers i els Xics. Aquest element de reunió per un objectiu comú crea cohesió social i convida a tothom, independentment del seu origen o les seves creences a participar en aquest gran esdeveniment.

El fet que s'organitzi d'aquesta manera tan propera és el que ha creat i seguirà creant cohesió social entre els habitants de la ciutat. De cara al futur, tan pels nouvinguts a qui hem de fer arribar la Festa com pels que no han tingut l'oportunitat de conèixer-la, cal que seguim mantenint els valors de la Festa, que són el que l'ha fet arribar fins aquí.

Amb el temps, la Festa s'ha convertit en un referent arreu del país per moltes festes majors, tant de la comarca com de fora. Agafant el nostre model de Festa l'han adaptat a la seva manera, però mantenint aquesta participació i organització ciutadana com a punt de partida.

A partir d'ara caldrà que la ciutat segueixi cuidant de la Festa i la segueixi vivint com ha fet fins ara. Si és així, la Festa té un llarg recorregut per endavant. Perquè sigui d'aquesta manera, cal que tothom remi en la mateixa direcció perquè sinó és molt fàcil que es compliquin les coses.

Un cop acabat aquest treball puc dir que he assolit amb èxit els meus objectius. He pogut crear una base de dades amb tots els actes de la Festa Major, he pogut fer una anàlisi de la Festa a través dels seus actes, he entrevistat a quatre personalitats de la Festa que m'han ajudat a valorar i millorar la meva anàlisi i he pogut veure que la Festa sí que és un element de cohesió social a la ciutat.

A més, he pogut demostrar la meva hipòtesi: La Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers ha crescut i he pogut veure de quines formes ho ha fet.

6.1. Punt final

Personalment, em quedo molt satisfet d'haver-me embarcat en aquesta aventura, ja que he pogut nodrir-me d'un coneixement que m'emporto amb mi, més enllà d'aquest treball. Amb aquest projecte, he tingut l'oportunitat de tractar amb molta gent que m'ha guiat i ajudat a poder aconseguir el resultat final que volia, i per això els hi estic molt agraït.



Foto 12: Guimbada

Font: Toni Torrillas

7. Bibliografia

Documents d'arxiu

- Programes de Festa Major de Granollers de l'any 1983 a l'any 2012 – **Arxiu Comarcal del Vallès Oriental**.

Documents Físics

- Treball de recerca de la Festa Major de Blancs i Blaus de Granollers – **Bernat Pocurull** (pàgines 5-7).

Documents digitals

- Programes de la Festa Major de Granollers de l'any 2013 a l'any 2022 – **Web digital de l'Ajuntament de Granollers**: www.granollers.cat/ajuntament/cercador.

Entrevistes

- Entrevista a Dani Bernabé de la colla dels Blaus realitzada a 24/3/2023.
- Entrevista a “Pitu” Llobet com a Tècnic de Cultura a l'Ajuntament de Granollers realitzada a 27/3/2023.
- Entrevista conjunta a Anna Asbert i Jordi Reixach realitzada a 31/3/2023.

8. Annexes

Els documents de l'annexa es troben en el USB entregat que està a disposició del tribunal per a qualsevol consulta. Els documents que hi trobareu són:

- La base de dades dels actes de la Festa Major de Granollers. Document d'Access Database → TR
- La taula que recull totes les dades per a la base de dades. Document d'Excel → Taula_base
- Documents d'anàlisi. Documents d'Excel:
 - Actes per dia per any
 - Actes per lloc
 - Actes per franja i hora
 - Actes per organitzadors
 - Actes Estrella
 - Actes de foc
 - Actes d'aigua
 - Actes de música en directe.